

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ooră
12 bani, a treia-ooră 10 bani.

S'a făcut lumină!

— Articol din cercul învățătorilor. —

Congresul învățătorilor români, ce era să se țină la Cluj în 24 și 25 August n., a fost oprit din partea Ministrului de interne, se 'nțelege la propunerea Ministrului de culte.

Așadar toată osteneala pusă din partea învățătorilor pentru scopul acesta și tot dorul lor de-a se adună pentru a-și spune păsurile lor și a limpezi multe cauze — s'au prăbușit.

Stau înmărmuriți și nu știu ce să grăiască. Doamne, își vor gândi ei, oare unde suntem? în ce țară și în ce veac suntem? Socialiștii să întrunesc, meseriașii de toate breslele să întâlnească, tot așa comercianții și alți oficiali de stat își au congresele lor.

Mai dăunăzi chiar și femeile și-au ținut congresul lor. Iar noi!?

Noi, își vor zice ei, aproape 3000 de dascăli români, cari ne avem cariera noastră spinoasă, cari suntem oameni cu carte, cari nu voim să ne răsvrătim, nu voim să facem nimărui și nimic rău, cari voim numai să arătăm lumii, că și noi suntem și că avem unele scăderi ce voim a le îndrepta spre binele nostru, a bisericii și a neamului nostru. Iată ce voim! Iar pentru aceasta țara ar putea să se mândrească cu noi, să se fălească, că are așa o ceată de ostași, cari luptă nu cu arma, ci cu lumina, împrăștiindu-o ca și sămănătorul sămânța, de unde ies pentru țară oameni învățați, iese cultura de care încă așa mare lipsă are țara noastră!

Iată acești luminători cari își mănacă viața pentru luminarea țării, pentru ridicarea ei la cultură și bunăstare, aceștia cari aproape 50% să usucă încă de tineri pentru împlinirea datorinței lor, aceștia cari în loc să fie ocrotiți și sprijiniți, iată sunt persecutați chiar din partea țării în a cărei slujbă sunt puși.

Să le ia ce e mai scump: libertatea! Dacă ei pentru munca pusă în cauză înaintării sunt despoiați de libertatea de-a se întruni, atunci se pot socoti ca și niște iobagi.

S'a făcut lumină! Iată așa putem striga cu toții. Știm cu cine au de lucru bieții învățători. Ei au să-și facă datorința față de țară, dar țara în schimb le ia libertatea! S'a făcut lumină!

Cu țara suntem în curat! Să trecem acum mai departe. În minister s'a șoptit delegațiunei, care în frunte cu neînfricatul deputat Ștefan C. Pop au intervenit pentru retragerea opreliștei, că ai nostri încă ar fi lucrat ceva pentru oprirea congresului. Să trecem peste trădătorul Mangra, care a lucrat pe față și dela care ne putem aștepta

la ori și ce. De el nu ne mirăm cu cercularul lui de opreliște, căci el a murit de mult pentru noi.

E vorba însă de altceva. E vorba adevărat, atunci stăm rău! Am ajuns la povestea cu toporul și pădurea. Va să zică, că capii nostri au dat băta străinului ca să lovească în slujile lor! Asta ar fi prea mult!

Noi vom arăta lumii că cine sunt stăpânitorii nostri, iar ei vor documenta că din noi ne vine perirea. Trist, trist de tot. Nu ne vine nici a presupune așa ceva despre vlădicii nostri.

Congresul nu a fost convocat pentru a să răfui învățătorimea cu superiorii. Ei rămân membrii ai bisericii așa precum au fost și în trecut.

Din punctele înșirate în program nu se vede așa ceva.

Ceva ce i-a jignit poate a fost că s'a pus pe tapet: Catehizarea și despărțirea cantoratului de oficiul învățătoresc. Apoi acestea puncte nu pot jigni pe nimenea!

Catehizarea știm că e impusă deja preoților, prin urmare învățătorimea n'ar fi cerut nici mai mult nici mai puțin, fără respectarea ordinațiunilor date de mai marii bisericilor noastre. Prin urmare apărarea drepturilor arhieresti. Cu asta suntem în curat.

Ce privește despărțirea oficiului cantoral de cel învățătoresc — e o chestie veche. În cauza aceasta au dat memorande aproape toate reuniunile învățătoresci. Și pentru ce?

Pentru că vreau a se lăpăda de biserică? Pentru că nu vreau a recunoaște de superiori pe preoții nostri? Ah! de unde! Învățătorul român e iubitor de biserică și se alipește de ea, căci ea ne-a nutrit și ne încălzește la sinul său. La ocrotirea ei am fost și putem mulțumi că suntem. Învățătorul român cinstește pe preotul său.

Pentru alte cauze cere și a cerut despărțirea cantoratului de oficiul învățătoresc. Cauza ar trebui să o știe unul fiecărele, care știe ce pretinde legea școlară din 1907 dela învățător. Pretinde o muncă peste puterile învățătorilor. Aceasta să dovedește zi de zi. Cantoratul răpind prea mult timp cu: serviciu divin (peste săptămână, înmormântări, maslu, sfintiri de case etc.

Iată cauza că și acest punct s'a pus în program. Cu asta încă suntem în curat, și au fost în curat chiar și vlădicii nostri.

Atunci pentru ce ar fi intervenit pentru oprirea congresului? Asta nu o înțelegem absolut de loc!

Învățătorimea au voit să se ridice, să se afirme că și ea trăiește și că e vrednică de numele ce-l poartă; a voit să facă un pas spre înaintare și e tare trist că mai marii ei dă bătă străinului să o lovească în cap pentru a nu se ridica ci a rămâne și pe mai departe în starea sa de jale.

Pentru ce, Doamne, așa o pedeapsă! Învățătorimea însă să nu desprecieze, ci din contră să se oțelească. Cu cât apeși pe cineva în jos, cu pe atât trebuie să se ridice și mai sus.

Invingerea morală e a învățătorimii. Au impus lumii că ei sunt și vreau să fie și lumea încă a luat la cunoștință acest fapt, ba chiar s'a temut de ei, căci altcum nu ar fi pus așa pond mare pe congresul lor.

Învățătorimea pentru aceea n'a abandonat congresul; și-l va țineă altădată când vremile se vor mai schimba și oamenii se vor mai cuminți. Din convocarea acestui congres însă s'a făcut o lumină. Învățătorii își cunosc oamenii. Cunosc stăpânitorii țării, cari le-a oprit congresul și-și cunosc superiorii, cari trebuiau să fie în fruntea congresului. S'a făcut lumină! E vorba că s'a făcut lumină!

Toate presupunerile despre congres s'au dovedit de neîntemeiate. Unii socoteau că congresul stă sub aripile guvernului. Asta s'a spulberat cu ocaziunea oprirei lui și cu mergerea în corpore la Minister cu deputatul Ștefan C. Pop, căruia îi vor fi mulțumitori totdeauna învățătorii români.

Alții presupuneau că învățătorii vor face politică. Nu a fost adevărat. Doar în program s'a zis că politica e eschisă.

Învățătorii au fost curați ca lumina soarelui și deie Dumnezeu ca și în viitor așa să fie! Învățătorii au învins! De azi încolo își cunosc dușmanii, știu cu cine au de lucru. Suntem cu toate în curat: S'a făcut lumină!

Chimu.

Cum e îngreunat poporul. După cum arată statistica oficială, în anul trecut au fost pedepsiți șase sute de mii de oameni pentru transgresiuni (pentru pădure, pășuni, gunoaie prin curte ș. a.). Pedepsele acestea le-au dat pretorii, prim-pretorii cu codițele lor, notarii. Se 'nțelege, că aproape toți cei pedepsiți sunt Români, apoi Slovaci și Sârbi. Pedepsele au fost date pentru răzbunare, după cum am văzut și în cercul Sascei-montane, unde renegatul ticălos Kronkan rânjiă de bucurie, când vede, cum sunt jefuiți Românii, până ce a mâncat câteva palme bune.

Contra statificării școalelor. În Biserica-Albă (Ungaria) sunt 6062 suflete de Germani (Șvabi) și numai 1200 de Jidani, renegați și Maghiari. Aceștia au avut o brăznică să ceară statificarea, adică maghiarizarea școalelor orășenești. Germanii s'au sculat cu toții contra acestei propuneri aziatice și au biruit, căci ea a fost respinsă.

Pentru Românii din fosta Macedonia. Prim-ministrul român, dl Titu Maiorescu, a fost înștiințat în scris de către ministrul bulgar Tonceff, prim-ministrul sârb Pasici și prim-ministrul grec Venizelos, că fiecare din guvernele acestora vor recunoaște prin lege Românilor din fosta Macedonia dreptul de-a avea școlile și bisericile lor românești și câte un episcop românesc.

Lupta fraților din Bucovina. În Bucovina sunt multe sate românești, în cari mișelia ruteană ajutată de slăbiciunea română a izbutit să întemeieze școale rutene. Sunt chiar sate, în cari Românii și-au uitat limba. Dar fruntașii Românilor bucovineni s'au deșteptat mai curând ca unele consistoare de-ale noastre, cari au lăsat pradă maghiarizării sute de comune românești. „Societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina“ a întemeiat până acum 14 școli particulare române cu 25 clase și 1400 elevi și 25 învățători. Prin aceasta școalele publice rutene au rămas fără elevi, căci *Românii rutenizați s'au grăbit să-și dea copiii lor la școala românească, ca să învețe dulcea limbă strămoșască.*

Auți voi ticăloșii din alte părți, cari v'ati pierdut școala românească și vă dați copiii la școală străină?

Parohie greco-catolică maghiară în Cluj? Gazeta jidano-maghiară „Az Est“ dă știrea, că Împăratul a aprobat (întărit) înființarea unei parohii gr.-cat. maghiare (adecă de maghiarizare) în Cluj. Curator va fi renegatul Lukaci Adolf, profesor universitar, care la sfârșitul lunei viitoare se va apuca să organizeze parohia (adecă să vâneze după nenorociți, pe cari să-i silească să se mărturisească greco-catolici maghiari).

Dacă se va adeveri știrea aceasta, avem o nouă dovadă despre recunoștința austriacă față de poporul român, care în anii 1848/49 a jertfit patruzeci de mii de oameni, ca să apere de detronare pe acelaș Împărat, care azi astfel ne răsplătește!

Risipa banilor țării. Pe când sute de mii de oameni au ajuns în cea mai neagră mizerie din cauza potopurilor pricinuite de neregularea râurilor, iar guvernul nici că se gândește la datoriile lui față de cetățenii loviți de nenorocire, ministrul de agricultură a înștiințat prin ordinațiunea Nr. 94,136 dela 1 Iulie, că a abonat pentru toți raportorii economici cea mai șovinistă gazetă jidano-maghiară, pe „Budapești Hir-lap“, plătindu-i din visteria țării pe fiecare an uriașă sumă de o sută douăsprezece mii coroane! Aceeași gazetă au abonat-o și ministrul de finanțe pentru toți slujbașii din țară, cari se țin de el.

„Budapești Hir-lap“ e o foaie a guvernului și cuprinde numai articole de laudă pentru guvern și înjurăturile cele mai jidano-maghiare la adresa națiunii române. E foaia lui Tisa.

Apropierea româno-sârbă. Interesele României și ale Serbiei sunt aceleași, când e mai ales vorba de sprijinirea fraților lor, cari gem sub jug străin. De aceea bărbații conducători ai României și Serbiei se gândesc la o apropiere și conlucrare cât mai mare între aceste două state. Dupăcum aflăm din o gazetă din București, viitoarea apropiere româno-sârbă va începe printr'o convenție (învoială) comercială, care să fie întâiul pas pentru o uniune vamală, adecă o uniune, în urma căreia să nu mai existe vămi între România și Serbia. S'a hotărât totodată clădirea unui pod peste Dunăre între România și Serbia.

Neadevăruri. O gazetă săsească din Sibiu spune, că poliția pentru aceea n-a batjocorit praporul când cu instalarea preotului Romul Bucșa, pentru că praporul ar fi fost în colorile României. Dela Sașii așa de harnici în fabricarea de întortochieri istorice, am putea aștepta atâta omenie, ca să recunoască, că colorile noastre naționale sunt cele vechi ale Transilvaniei. Doar România le-a luat dela noi, nu noi dela România.

Nedreptatea din seminarul păpistășesc din Pesta. Cetitorii nostri știu, că directorul seminarului păpistășesc din Pesta, unde din nenorocire învață și teologi de-ai nostri uniți, i-a oprit pe aceștia să mai vorbească românește și să mai cetească românește. Teologii aceștia, toți bravi tineri naționaliști, au cerut Consistorului din Blaj să fie scoși din acel seminar-temniță. În ședința Consistorului s'a hotărât să se înainteze atât Primatului Ungariei cât și directorului un protest împotriva barbariei din acel seminar, iar dacă ordinul barbar al directorului nu se va retrage, Consistorul va lua măsurile de cuviință.

Singura măsură potrivită e: nici un teolog român să nu mai calce peste pragul seminariilor ungurești! E seminarul din Viena, din Roma, sunt facultăți bune teologice în Germania, acolo să meargă tinerii nostri, cari nu ar încăpea în seminariile românești sau vreau să-și câștige o știință teologică mai înaltă. Dieceza Orăzii-mari, cu venituri de peste cincisute de mii de coroane, singură ar putea trimite zeci de teologi în străinătate.

Macedonia Ungariei. Austro-Ungaria a rămas buzată cu cererea ei de revizuire a tratatului de București, care a pus la locul ei pe Bulgaria obrăznică de laudele Jidano-Maghiarilor. Dar Berchtold tot mai are nădejdea unei conferențe europene, în care să se stabilească drepturile Bulgarilor de sub stăpânirea grecească și sârbească.

Marea gazetă „le Temps“ (Timpul) din Paris, organul guvernului francez, spune, că nu are nimic de zis împotriva unei conferențe europene, care să se ocupe cu drepturile naționalităților, dar are speranța, că în conferința aceasta se va discuta (vorbi) și despre drepturile Românilor și Sârbo-Croaților din Austro-Ungaria.

Chestiunea română, ca și cea sârbo-croată, a ajuns chestiune europeană, cum a fost și cea macedoneană. Ceeace înseamnă, că dacă nu se va face dreptate națiunilor nemaghiare din Ungaria prin cei chemați, adecă guvernele din Pesta și cei din Viena, lucrurile vor lua o întorsătură și mai mare.

Regele Carol și Românii din Transilvania și Ungaria. Gazetele cele mari din Viena nu mai conțin încă arete marea trebuință pentru România și Austro-Ungaria de-a fi unite printr'o prietenie adevărată. Dar atât conducătorii României, cât și gazetele cele mari vieneze *necumpărate cu bani de guvernele din Pesta* spun, că o prietenie adevărată între aceste două state e cu puțină numai dacă Românii din Transilvania și Ungaria își vor căpăta toate drepturile politice. Lucrul acesta l-a spus de altminteri însuși Regele Carol al României. Principele Bismark, fost cancelar al Germaniei, îi scria Regelui, că să se ferească de o politică de cucerire (a Transilvaniei), căci atunci legăturile prietenești cu Ungaria se vor desvoltă dela sine. Regele i-a răspuns încă în anul 1868, că prietenia României cu Ungaria va deveni adevărată numai atunci, când Maghiarii vor da Românilor drepturile politice, pe cari le-au avut aceștia sub Austria (adecă înainte de dualism). Altminteri ba!

O nouă mișelie a lui „Budapești Hir-lap“. Când zicem a lui „Budapești Hir-lap“, ar trebui să zicem a lui Tisa, căci gazeta aceasta șovinistă e guvernamentală. Intr'un număr cere, ca toate băncile ungurești și guvernul să întrebuințeze toate mijloacele pentru a cuprinde Românilor proprietățile lor de pământ și ale da veneticiilor. Dela guvern cere, ca și cele 120 milioane votate în 1909 pentru colonizări tot de venetici printre Români, să le întrebuințeze tot pentru cuprinderea moșiilor noastre.

Va trebui să dovedim, că Ardealul e românesc și va deveni și mai românesc, ținând cu tărie la moșia noastră.

Limba românească în bisericile românești din Rusia. Sinodul cel mare al bisericei rusești a mustrat pe arhiepiscopul Serafim din Chișinău (Basarabia) pentru că a oprit limba românească în bisericile românești și a poruncit, ca pe viitor în satele românești (moldovenești) toate slujbele bisericești să se facă numai în limba românească.

A mai rămas în Europa un singur stat barbar, care răpește limba poporului în biserică: Ungaria.

Convocare.

În înțelesul §§-lor 23 și 24 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se convoacă la **Adunarea generală ordinară**, ce se va ține în *Orăștie*, în zilele de 14 și 15 Septemvrie n. 1913.

Programul adunării: *Duminecă*, în 14 Septemvrie n. 1913, la orele 10 a. m.: I. *Ședința I*, cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Inscrisirea delegaților prezenți ai despărțămintelor. 3. Raportul general al comitetului central. 4. Alegerea comisiunilor pentru: a) examinarea raportului general; b) censurarea socotelilor pe anul 1912 și a proiectului de buget pe anul 1914; c) înscrierea membrilor noi; d) candidarea prezidentului, vice-prezidentului și a membrilor comitetului central pe un nou period de trei ani. 5. Prezintarea eventualelor propuneri.* II. *Constituirea confidențială* (în-

*) Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului Asociațiunii (Sibiu str. Șaguna Nr. 6) cu 8 zile înainte de adunarea generală.

dată după ședința I) a directorilor și a delegaților din despărțăminte.

Luni, în 15 Septemvrie n. la orele 9 a. m.: I. *Ședința a II-a*, cu următoarea ordine de zi: 1. Raportul comisiei alese pentru examinarea raportului general și propunerile acestei comisii. 2. Raportul comisiei însărcinate cu censurarea socotelilor pe 1912 și a proiectului de buget pe 1914 și propunerile acestei comisii. 3. Raportul comisiei pentru înscrierea de membrii noi. 4. Alegerea prezidentului, viceprezidentului și membrilor comitetului central pe un nou period de trei ani. 5. Fixarea locului pentru adunarea generală viitoare. 6. Dispoziții pentru verificarea procesului verbal al adunării generale. 7. Inchiderea adunării generale. — După prânz la orele 4: II. *Ședința festivă a secțiilor științifice-literare*. Conferențele domnilor Dr. Silviu Dragomir și Dr. Ioan Radu.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ținută la 16 August 1913.

A. Bârseanu
prezident

Oct. C. Tășăuanu
secretar.

Congresul învățătorilor români oprit.

— Amănunte asupra opreliștei. —

Ministrul școalelor s'a grăbit să dea o nouă lovitură năzuinței spre cultură a învățătorilor nostri. Nu e destul, că Ungaria are cele mai barbare legi școlare, anume croite ca să împedecă cultura poporului român, ministrul vine acum și oprește pe învățătorii nostri să se adune pentru a se sfătui asupra mijloacelor, cari le-ar ușura cât de cât munca culturală cu toată barbaria legilor școlare.

Motivul, pentru care oprește ținerea congresului, e cât se poate de necinstit, vrednic de un elev al lui Aponi: cică celce a convocat congresul e un *ziarist*! De fapt e un vechiu *învățător*, dl Ioan Lazăr, care redactează și o foaie tot *învățătorescă*. Dar ce-i pasă lupului de motive, când e vorba de-a sfâșia mielul.

Goana pentru oprirea congresului a fost pornită de mai înainte de niște cățai. Mai întâiu a început „Alianța învățătorilor jidano-maghiari” să verse bale prin gunoaiile presei europene — adecă prin

gazetele jidano-maghiare. Ba o fițuică din Cluj publică cele mai murdare bârfeli la adresa vrednicului nostru dascăl bătrân I. P. Lazăr, redactorul „Gazetei Învățătorilor” din Șimleu. Celce a scris bârfelile în gazeta din Cluj e unul din ticăloșii, cari târându-se la labelle tuturor inspectorilor, a ajuns la o troacă plină. Dl Lazăr i-a intentat proces de presă.

Pe deoparte ne pare rău, că învățătorii nostri români nu și-au putut țineă consfătuirea. Dar pe altă parte ne pare bine, căci orice fărădelege a guvernelor din Pesta va convinge tot mai mult lumea românească, că ceice au ajuns să stăpânească de 40 de ani încoace, decând cu dualismul, sunt cei mai mari asupritori.

Dar principalul trădător a fost și de data aceasta renegatul vicar Mangra dela Oradea, care a *oprit* prin circulară pe învățătorii din vicariatul Orăzii să ia parte la congres. Se n'țelege, că mârșava lui faptă e acoperită de laude în gazetele jidano-maghiare, cea mai bună dovadă, că o mișelie a săvârșit aceasta slugă a lui Tisa.

O deputațiune a învățătorilor s'a prezentat, în frunte cu iubitul nostru deputat dl Dr. Stefan C. Pop la ministru, ca să ceară retragerea ordinului de opreliște, după ce învățătorii au făcut toate pregătirile și din programul lucrărilor se vede, că ei nu se ocupă de politică, ci numai de treburi școlare și învățătoresci. De altminteri însuși comandantul honvezilor din Cluj le-a fost pus învățătorilor la îndemână cincisute de paturi în cazarma honvezească din Cluj.

Dar ministrul n'a luat considerare toate acestea, astfel că congresul nu s'a putut țineă.

Cu revolverul și cu bomba.

Asuprirea națiunilor nemaghiare din Ungaria încep să dea roade — macedonene.

În *Agram* (Zagreb), capitala Croației și a Slavoniei, lumea eră adunată în ziua de 18 August n. la liturghia, care se slujiă, pentru că eră ziua Împăratului. Eră acolo comisarul cel nou al Croației, Scherleț și tot ce e mai de frunte în Croația. Deodată răsună o împușcătură de revolver și comisarul Scherleț cade cu brațul străpuns de un glonț.

Un muncitor, *Stefan Doicici*, din comitatul Varașdanin, plecase la America din

cauza mizeriei, în care au ajuns locuitori Ungariei de pe urma stăpânirii de veacuri a nemeșimii parazitare. Aici s'a făcut membru la reuniunea croată revoluționară *Hrvatschi Zaednița*, care vrea să lucreze cu revolverul și cu bombe pentru a scăpa odată națiunea croată de jugul străinului.

Atentatorul a fost prins, după ce a tras asupra comisarului, și dus înaintea procurorului. În fața lui a spus, că a vrut să scape Croația de tiranie și să arete totodată, că în Croația nu se mai poate face numai ceea ce vreau cei din Pesta și din Viena. A spus totodată, că el nu are nici o ură personală împotriva comisarului Scherleț, ba credeă, că e tot Cuvai, nemernicul comisar al Croației. A mai spus, că nu are tovarăși în Croația și că hotărîrea de-a omori pe comisar a luat-o încă din Noemvrie anul trecut, dar n'a putut veni mai curând din America.

Gazetele jidano-maghiare, cele mai multe, își bat joc de atentatul acesta. Ele vreau să rămână tot oarbe față de peirea, care se poate apropiă, dacă nu se vor schimba lucrurile la noi. Orice atentat e un lucru necreștinesc și noi ca creștini nu-l putem aproba. Dar cei chemați la conducerea unei țări trebuie să cerceteze cauzele, cari îndeamnă pe membrul unui popor să întrebuinteze astfel de mijloace pentru a câștiga libertatea națională, care fiind un dar al lui Dumnezeu nu e ertat nimănui să o răpească fără a fi pedepsit. Iar guvernele din Pesta lucrează de peste patruzeci de ani înadins pentru ca să silească pe cei asupriți la întrebuintarea unor mijloace, cari sunt potrivnice învățăturilor evanghelice. Iar celce samână vânt culege furtună.

Ce zice dl Emil Costinescu despre legăturile României cu Austro-Ungaria.

Corespondentul din București al gazetei italiene „Il Secolo” și al celei din Germania „Berliner Tageblatt” a avut o convorbire cu dl *Emil Costinescu*, cel mai vechiu și, după dl Ionel Bratianu, șeful partidului național-liberal, cel mai cu vază bărbat politic liberal din România. Aceeace spune dl Costinescu e părerea întregului partid național-liberal, care nu peste mult va ajunge iară la putere în România.

Cu paloșul. 87

**Știri viteză din vremea dascălăcatului
Moldovei
de
Radu Rosetti.
(Urmare)**

— Nu mă îndoiesc de stăpâna ta, răspunse Ulrich după ce rămase câțva gânditor, ea pe lângă că-i bună ca un înger, mai e cuminte și cumpănită în vorbe. Dar tare mă îndoiesc de capul tău cel frumușel și zăpăcit, mă tem că vei fi înțeles-o rău.

— Urechile mele sunt foarte bune, răspunse Hertha supărată de îndoiala arătată de Cavaler, stăpâna a avut grijă să-mi spuie acelaș lucru cel puțin de zece ori.

— Ascultă Hertha, zise Cavalerul, fapta ce ai propus-o lui Conrad este prea grea și prea primejdioasă pentru ca să fie făptuită numai decât, numai pe spusa ta. Crede-mă că încât mă privește aș fi prea fericit dacă acea biată fată ar putea să fie

mântuită de batjocura care o amenință. Sângele fierbe în mine când mă gândesc că știu că se petrece o asemenea neomenie sub ochii mei și că eu, Cavaler purtând piteni de aur, jurat să ieu pururea apărarea celui slab și nevinovat, sunt împiedecat de alt jurământ să ridic brațul în apărarea ei. Astăzi, când mișelul de Balc a pus mâna pe paloș, fiindcă Cavalerul Albrecht n'a vrut să-l lese să între singur la fată, așteptam cu nerăbdare să-l tragă ca să-i pot vâri spada mea până la mâner în pânțele. Dar mișelul zărindu-ne, n'a cutezat să scoată fierul din teacă. Însă, dacă într'adevăr stăpâna ta a zis cuvintele ce ni le-ai spus, nu poate încăpea îndoială că Cavalerul Albrecht cunoaște dorința ei și o încuviințează. Precum ți-am zis, nici un om cuminte nu se va potrivi spuselor tale. Dar dacă stăpâna ta ar spune vorbele ce spui că ți le-a zis, nu cătră mine dar în auzul meu, nu numai că nu a-și împiedecă fuga fetei, dar încă aș ajuta-o pe cât îmi va fi cu putință.

— O, ce mulțumită sunt, strigă Hertha și ce mulțumită va fi stăpâna când îi voi spune vorbele Dumitale. Vei vede că ea nu va întârzi să vă zică din gura ei ceea ce v'am spus și că nu sunt o ființă atât de lipsită de crieri cum crezi Dumneta.

— Vom vede, zise Cavalerul, iar acum să mergem să ne culcăm. Dar crede-mă, nu te mai primblă noaptea cu Conrad până ce nu vei purta inelul lui la deget, și cu toții se întoarseră în Cetate.

A doua zi fiind Duminecă, un preot român veni de dimineață ca să slujească liturghia în sala cea mare a Cetății pentru Maria și pentru Balc, fiind de față cavalerii amândoi și străjării români de rând în acea zi. După săvârșirea ei, Părintele Anselm slujă în capela Cetății liturghia pentru Cavaleri, oștenii nemți și slujitorii unguri veniți cu Balc. Precum Cavalerul Albrecht ascultă totdeauna slujba provoslavnică, Maria nu lipseă niciodată dela acea catolică. La sfârșitul slujbei, oștenii ieșiră din capelă iar Maria și ambii cavaleri mai răma-

Iată ce a spus dl Costinescu despre amestecul Austro-Ungariei în statorirea păcii de București, pe care ar fi dorit să o revizuească toate Puterile (dar n'a izbutit), — apoi despre *asuprirea barbară a Românilor din Transilvania și Ungaria*.

„Amestecul de astăzi al Austriei*) caută să încurce lucrurile. Politica Vienei, care s'a blamat de-atâtea ori, stăruiește pe calea greșelilor. A încercat să-i zdrobească pe Sârbi. Nu numai că n'a izbutit, dar a făcut ca Serbia să iasă mărită și puternică. A mai încercat să facă o Bulgarie mare, cu ajutorul căreia să ne poată strânge de două părți (deoparte Jidano-Maghiarii, de cealaltă frații lor, Bulgarii). Nici cu asta n'a izbutit. Acum încearcă o politică dușmănoasă față de România. Dacă va continua astfel, va culege roade nu tocmai plăcute.

Nu ajunge *purtarea Maghiarilor față de Români, pe cari îi țin într-o stare de suferință, care nu se mai poate răbda*, a început acum și Austria o politică dușmănoasă deadreptul și contra României. Austria încearcă să micșoreze rolul de împăciuitor și regulator al României în Orient și cere revizuirea tratatului (contractului de pace) dela București. Cererea de revizuire a tratatului de pace este o lovitură adresată deadreptul României, este o faptă dușmănoasă la adresa României. Și este și o greșală. Pentru că Austria nu va reuși și singurul rezultat va fi, că a supărat pe Români. Aceasta e politica greșită a lui Berchtold, dar este și amestecul Maghiarilor, cari se tem de o Românie puternică.

Germania vede greșelile Austriei. România e încântată de ajutorul dat de Germania, care a încurajat-o foarte mult.

România vrea să rămână în bune legături cu Austria. Guvernul liberal va căuta să înfăptuească aceste legături. Pentru aceasta însă va trebui, ca Austria să-și schimbe ținuta. Să se gândească Austria, că cel mai cuminte lucru pentru dânsa este să trăească în prietenie cu România și cu Serbia. Să nu mai lase apoi pe Unguri să asuprească pe Românii din Transilvania și Ungaria, cari nu cer decât să fie cetățeni ai Ungariei, dar pentru aceasta trebuie să

*) Nefiind Ungaria stat independent, lumea din afară nu prea vrea să bage în seamă dualismul, și nici nu pomeneste de Ungaria, așa că zicând *Austria*, înțeleg totdeauna *Austro-Ungaria*.

seră într'însa, vorbind cu Părintele Anselm. La ieșirea lor, găsiră dinaintea ușii pe Hans Biedermann cu Conrad Müller și alți șapte sau opt Nemți. Ei se dădură în lături pentru a face loc capelanului, care, trecu înainte spre locuința lui, dar Maria se opri în fața unui oștean pentru a-l întreba dacă soției lui îi este mai bine. După ce ascultă răspunsul oșteanului și-i mai dădu câteva sfaturi asupra chipului cum trebuia s'o caute, întreabă pe Hans dacă are grijă ca fata închisă în temniță să aibă cele de trebuință. Hans răspunzându-i că poroncile ei sunt urmate cu îngrijire, ea zise tare, privind mai ales spre Hans și spre Conrad care stătea alături:

— Ce fericită aș fi dacă s'ar găsi un bărbat îndrăzneț care să scape pe această ființă nevinovată din mâinile nemi-loase ale Voevodului. Ar fi o faptă vrednică de un om de inimă și știu bine că soțul meu, departe de a-l pedepsi, i-ar fi recunoscător și ar căuta prilej să-i arate mulțămirea lui.

le respecteze naționalitatea lor, care să se poată desvoltă fără nici o piedecă. Și, în sfârșit, să nu mai încerce Austria, înzadar, să micșoreze rolul României în Orient (în răsăritul Europei).

Este în mâna Austriei, ca politica României să nu se schimbe. Dacă ea va continua însă dușmănia, pe care a început-o față de noi, va suferi urmările acestei politici.

În tot cazul, dacă vrem să stăm bine cu Austria, nu vrem să stăm rău nici cu Rusia, din partea căreia nu vedem acum nici o dușmănie.

Alianța cu Serbia este o chestiune a viitorului. O asemenea alianță ar fi o manifestare contra Austriei și noi nu o vom face decât dacă Austria ne va împinge într'acolo.

Aceasta e politica viitoare a partidului național-liberal din România. După cum se vede, centrul politicii e chestiunea Românilor din Transilvania și Ungaria. Tot așa gândesc și celelalte partide din România.

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Turda și-a ținut adunarea în comuna *Mischiu*. Însemnătatea acestei adunări a fost mărită prin faptul, că și „Reuniunea femeilor române din Turda“ a luat parte, pentru că întâia *expoziție de copii* aranjată în părțile acestea să reușească bine.

Primirea, ce s'a făcut oaspeților, a fost sărbătorească. La intrarea în comună tineretul, în frunte cu învățătorul, dl *O. Isaicu*, a întâmpinat pe oaspeți, podul era frumos decorat cu verdeață. Părintele *Simion Luca* aranjase în școală și o mică *expoziție de lucru de mână țărănescă*.

Copiii expuși au fost vizitați de un comitet compus din membre de-ale Reuniunii femeilor române și câțiva domni. Dl *Dr. C. Cănar* a ținut o frumoasă prelegere despre modul, cum trebuie să-și îngrijească mamele copiii. — A urmat prelegerea dlui *Dr. Pătăceanu* despre *primejdia beuturii*. Cu schiopticonul s'au arătat oamenilor mai multe chipuri despre urmările beției. Prelegerea dlui Pătăceanu a fost foarte reușită. La urmă li s'au arătat oamenilor, cu aceeaș mașină, icoane din viața lui Christos.

Oștenii nu răspunseră nimic și Maria trecu înainte, dar Ulrich, care venea după dânsa și auzise cuvintele ei, îi zise:

— Suntem cu toții oameni de inimă, Milostivă Doamnă, dorințele Dumitale sunt totdeauna poronci pentru noi, fii încredințată că acea de azi va fi îndeplinită cu sfințenie și fără întârziere.

Maria mulțămindu-i din ochi, îi întinse mâna pe care cavalerul o sărută, închinându-se asupra ei, apoi o părăsi și se întoarse spre grupul alcătuit de oșteni și, după ce strigă pe Hans Biedermann și pe Conrad Müller, se duse cu ei în odaia lui. Rămaseră sfătuindu-se cu ușile închise mai bine de două ciasuri. Apoi amândoi oștenii ieșiră și se îndreptară spre odăile unde locuiau Nemții și în care fusese adăpostiți și slujitorii veniți cu Balc. Li adunară pe toți și-i înștiințară că Cavalerul Ulrich, pentru a sărbători sosirea în Cetate a Voevodului, le-a poroncit să aducă lăutari și să desfunde, la capra podului mișcător, un vas de vin pentru a cinsti

Seara a fost *reprezentare teatrală*, a ranjată de tinerimea comunei condusă de dl înv. Isaicu. Lumea și-a petrecut foarte bine.

Românii nostri din Mischiu pot fi mândri de preotul și învățătorul lor.

Ce scriu alte gazete?

„Românismul“*) (București). Impăciuitorii Orientului (Românii) vor avea și prilejul, și dreptul și mai ales și datoria națională să ceară, ca pace să fie și în apusul țării, ca dreptate să se facă și acolo, ca civilizație să fie și acolo. Spumegă — spumege! — Ungurul fără minte; și pune — pună-și! — gazetele sale să ne acopere de ocări nedrepte: în fundul inimii lor Ungurii simt, că puterea, care ne crește, și gloria, care ni se mărește, este o nouă treaptă a măririi, care trebuie să fie fără sfârșit. Ei simt și cârtesc, pentru că se tem! Fraților nostri (din Transilvania și Ungaria) le putem deci spune de acum: Aveți nădejde tare, căci ziua învierii voastre vine, căci puterea nu ni s'a dat, ca s'o lăsăm în nelucrare, în păcăgînire, căci puterea oricând vrea să se arete, se arată oricui și mai ales celui care nu o crede; aveți nădejde!

Nădejile voastre vor crește zilnic. Voinicii nostri s'au dus cu avânt și se vor întoarce în țara lor sporită, mărită. Aici vor găsi acelaș traiu, dar traiul acesta se va schimba, va trebui să se schimbe. Patria nu crește pentru că apoi să rămâie nesimțitoare la nevoile și dorurile voinicilor. Ei vor fi odată și mai voinici, pentru că acum vor avea răsplata lor, pentru că jertfa lor patria recunoscătoare o va răsplăti cu jertfa ei, pentru că patria cuminte se va gândi la chemarea, care va urma și care va fi chemare grea, poate cea mai grea din câte îl așteaptă neamul nostru. Patria cuminte va înțelege, că temelia cea mai trainică a viitorului ei, țărănul, va trebui să devie cu grabire țărănul cel mai mulțumit și cel mai cult al Orientului european (al părții de răsărit din Europa).

G. Bogdan-Duică.

*) *Românismul* e o revistă națională din București, îngrijită mai ales de dl Gh. Bogdan-Duică; ea publică numai articole și știri privitoare pe Românii din afară de Regat (România).

pe slujitori. Adăogeau că vor da de știre în oraș pentru ca să vie fete și neveste în număr mare. Vestea fu primită cu bucurie de toți oștenii și un Neamț fu trimis călare după lăutari.

Tot atunce începură a sosi șoltuzul cu pângarii târgului, kneji, juzi și preoți din satele învecinate, care ceruse din ajun să fie învoiți a aduce feciorului domnesc închinăciunile lor.

Balc, însoțit de Șomoși și de amândoi Cavalerii, îi primi în sala cea mare, se întrețină cu fiecare din ei în parte și-i prezentă lui Șomoși, care ședea în dreapta lui, mai pintenat, mai cusut cu fir, mai mustecios și mai fudul decât oricând.

Șoltuzul și pângarii erau toți Sași, iar acei din kneji și din juzi care venise numai oameni plăcuți stăpânirii. Balc se arătă binevoitor către dânsii, le vorbea cu blândețe și întreba pe fiecare, în chip amănunțit, despre familia și despre mersul trebilor lui. Iar Șomoși, la închinăciunile lor, de abia răspundea cu o neînsemnată ple-

Știri politice din străinătate

Tratatul dela București a fost subscris (ratificat) de regii Serbiei, Greciei, Bulgariei și trimis la București prin oameni anume. Jidano-Maghiarii pot să-și muște acum degetele cu totul, căci revizuirea s'a făcut papricaș.

Turcia și Bulgaria. Chestiunea *Adrianopolului* încă tot nu e hotărâtă. În timpul războiului al doilea balcanic dintre aliați, Turcii și-au strâns o armată de aproape patru sute de mii de soldați, o a doua armată se formează lângă Constantinopol. Soldații sunt acum foarte bine îngrijiți, bine înarmați, încât ar fi vai de armata bulgară în caz de războiu. *Adrianopolul* e bine întărit, tot așa *Kirkilise*.

Deputațiuni compuse din Turci și Greci, locuitori în *Adrianopol* și alte orașe ale Traciei, sunt prin capitalele cele mari ale Europei, cerând să fie lăsați sub stăpânire turcească. Armata turcească a trecut chiar și râul *Marița*, dar s'a retras, căci guvernul turcesc nu vrea din *Tracia* mai mult ca până la râul *Marița*.

Marișle Puteri amenință mereu *Turcia*, dacă nu va lăsa *Adrianopolul* *Bulgariei*, ba *Rusia* amenință chiar cu războiu. *Turcia* însă nu se lasă și nu se teme de războiu nici cu *Rusia*. Din *Paris* se vestește, că *Puterile* ar vrea să facă următoarea propunere: *Bulgaria* să ia *Adrianopolul*, dar în schimb să ia asupra ei și câteva sute de milioane din datoria *Turciei*.

De altminteri foile mari rusești au început să scrie, că *Bulgaria* trebuie închinată, căci s'a arătat lipsită de orice cunoștință.

Săptămâna trecută a fost o luptă mai mică între trupe turcești și bulgărești. *Bulgarii* au fost bătuți, perzând câteva sute de morți, afară de aceea *Turcii* au mai prins 170 de soldați, un colonel, doi căpitani și câțiva locotenenți bulgari.

Guvernul bulgar a trimis la *Constantinopol* un om de încredere, ca să trateze deadreptul pacea și buna învoială cu *Turcia*, așa că e cu putință, ca să nu mai izbucnească un nou războiu turco-bulgar. La tot cazul *Bulgarii* așa de lacomi vor mai perde și o bucată bună din aceea le-a rămas după tratatul dela *București*.

Grecii și Turcii din ținuturile rămase *Bulgarilor* fug cu groază în *Turcia* și Gre-

cia. Până acum și-au părăsit vechia patrie peste șasezeci de mii de oameni, numai să nu rămână sub stăpânire bulgărească.

Bandele bulgare au început să lucreze de nou în fosta *Macedonie*, spre marea bucurie a lui *Berchtold* și a *Jidano-Maghiarilor* lui. Atât guvernul din *Atena* (*Grecia*), cât și cel din *Belgrad* (*Serbia*) au declarat, că vor lua cele mai strașnice măsuri împotriva acestor bandiți, pe cari îi vor stârpi fără milă.

De altminteri *Englezul Valentine*, cel mai bun cunoscător al stărilor din *Macedonia*, spune într'un articol publicat în cea mai mare gazetă englezească, în „*Times*“, că în câțiva ani nu va mai fi nici vorbă de o chestiune macedoneană, căci *Slavii* din *Macedonia* sunt tot atâta *Bulgari*, cât sunt și *Sârbi*, și dacă până acum partea cea mai mare s'a declarat *Bulgari*, a fost, că i-a prins propaganda bulgară, care a lucrat cu râvnă mai mare decât cea sârbească și chiar decât cea grecească.

Albania. Conferența dela *Londra* a stabilit (numit) în sfârșit granița de meazăzi a *Albaniei*, care va începe dela capul *Stilos* în fața *inzulei Corfu* și mergând spre răsărit va cuprinde pentru *Albania* și orașul *Corița*, unde sunt și mulți *Români*.

Seminițele malisore (tot albaneze) nu vreau să se supună conferenței dela *Londra* și să rămână sub *Muntenegru*. Ele amenință cu războiu. De sigur, că au fost întăritate tot de *Austria*, dar la urmă tot *Austria* le va părăsi.

O apropiere între Germania și Franța. Se știe, cât de mare e ura *Francezilor* contra *Germaniei*, care le-a răpit după războiul din anii 1870/71 două provincii foste franceze până atunci: *Alsația* și *Lorena* (nemțește *Elsass-Lothringen*). Ura aceasta și speranța de-a le recuceri a făcut pe *Francezi* să încheie alianța cu *Rusia* și chiar cu *Anglia*, iar *Germania* a încheiat cu *Austro-Ungaria* și cu *Italia* o altă alianță de apărare. Lumea s'a saturat însă de veșnica amenințare a unui războiu european, amenințare, care silește statele să cheltuească în fiecare an mii de milioane pentru armată. *Anglia*, cel mai mare stat comercial de pe pământ, vrea să încerce acum o împăcare între *Germania* și *Franța*. Condiția ar fi, ca *Germania* să dea *Franței* înapoi o fâșie din *Alsația-Lorena*, căci

Franța e nemulțumită și din cauza, că granița ei de către *Germania* e prea deschisă (cum a fost a *Dobrogei* românești față de *Bulgaria*).

De va izbuti *Anglia* cu planul ei, poate să fie speranță de o pace îndelungată. Atunci nici *Germania* nu se va mai simți așa de obligată să ajute *Austro-Ungaria* și aceasta va trebui să dea libertatea întregă politică tuturor națiunilor ei.

„Asociațiunea“ la Orăștie. Serbările culturale din Orăștie.

Comitetul despărțământului *Orăștie* al „*Asociațiunii*“ invită cu toată dragostea la serbările culturale ce se vor ține în *Orăștie*, în zilele de 14 și 15 Septembrie n. 1913, din prilejul adunării generale a „*Asociațiunii*“ pentru literatura și cultura popoului român, a cărei convocare o publicăm la pagina 2 a foii de azi. Programul serbărilor e următorul:

I. Preziua serbărilor. Sâmbătă în 31 August (13 Septembrie): 1. Primirea comitetului central al „*Asociațiunii*“. 2. Seara la ora 8 întrunire de cunoștință la Hotel Central.

II. Ziua întâi. Duminică, în 1/14 Septembrie: a) Dimineața la oarele 7½ liturghie în bisericile gr.-or. și gr.-cat. din loc. b) La oarele 10, ședința primă a „*Asociațiunii*“ în sala dela Hotel Central. c) La oarele 12 din zi, deschiderea expoziției aranjată de Reuniunea industrială, de Reuniunea economică și de Atelierul de țesături din *Orăștie*, în sala dela Hotel *Transilvania*. d) La ora 1 banchet în sala dela Hotel Central. e) La oarele 2½ după amiază conduct etnografic. Conductul va pleca din curtea bisericii române gr.-or. din loc, va percurge străzile: drumul țării, piața orașului, strada promenăzii, iar în Dealul mic (unde a sburat *Vlaicu*) vor fi prestațiuni cu joc. f) La oarele 8½ seara concert în sala „Hotel Central“. Notă. Bilete se capătă în „*Librăria Națională*“ S. *Bornemisa* și în farmacia *Vlad-Demeter*.

III. Ziua a doua. Luni, în 2/15 Septembrie. a) La ora 9 a. m. în sala dela Hotel Central ședința a II-a a „*Asociațiunii*“. b) La ora 1 prânz după listă în Hotel Central. c) La ora 4 d. a. în același local ședința festivă a secțiilor științifice li-

care a capului, cinstindu-i pe ici și colea numai cu câte un cuvânt pentru a-i întreba dacă știu ungurește, căci deși știa destul de bine atât nemțește cât și românește, se făcea că nu înțelege decât ungurește.

Când sosi ciasul prânzului, cei mai însemnați din oaspeți fură reținuți la masă, iar ceilalți se retraseră pe la casele și gazdele lor în oraș. Deși cei rămași erau oameni cu totul plecați stăpânirii, totuși *Balc* nu se bucură de nici o clipă de liniște în toată vremea prânzului, temându-se ca *Șomoși*, sub stăpânirea beției, să nu scape de iznoavă cuvinte compromițătoare. Dar, de astădată, el se mulțămii să-și sature pofța cu mâncările alese de pe masă și să deșerte în tăcere cât mai multe pahare de *Nicorești* și de *Odobești*, ajungând în curând în starea ce-i era obișnuită la sfârșitul mesei.

Când se sculară, ziua fiind deosebit de frumoasă, ieșiră cu toții la poarta Cetății pentru a privi jocurile lumii adunate în urma înștiințării trimise de *Cavalerul*

Ulrich. Petrecerea aceasta era foarte zgomotoasă. Vasul de vin adus din poronca *Cavalerului* se deșerta văzând cu ochii, slujitorii domnești, prin înfătoșarea lor, arătau că li se făcuse partea leului, căci toți începeau să fie peste seamă de veseli. Vesele lor începuse chiar să deie semne de viață supărăcioasă. Din toate părțile se vedeau fete fugind de ei, lăsându-le în mâni vre-un tulpă sau vre-o bucată de mănecă dela cămeșă. Nemții dela *Cetate* care, din potrivă, fusese neobișnuit de cumpătați, se încercau pe cât le era cu putință, să păzească buna rânduială și să mai domolească sburdălnicia slujitorilor.

Dupăce privi câțva la jocuri, *Balc* se întoarse în *Cetate* cu *Cavalerul Albrecht* și cu oaspeții, dar *Cavalerul Ulrich* rămase și făcând semn lui *Conrad Müller*, se retrase la o parte cu el.

— Dupăcât mi se pare treaba merge bine, zise el oșteanului. Dacă vinul nu va ajunge, pune să mai scoată încă un vas.

— Cred, răspunse *Conrad*, că acesta

va ajunge căci cei mulți de abia se mai țin pe picioare. Uite, adaose el, unul a și căzut jos și în zadar se încearcă ai noștri să-l ridice, iată-l că-l duc pe brațe înlăuntru. În curând și ceilalți vor fi în aceeași stare.

— Aflat-ați care din ei va fi de strajă, la ușa fetei deseară, dupăce va înoptă?

— Da, răspunse *Conrad*, după socoteala ce am făcut, va veni rândul celui roșcovan, care se luptă cu fata cea de lângă capra podului. El este mai puțin beat decât tovarășii lui, dar am dat înadins mai puțin de băut celor patru ce au să fie de strajă până în seară, pentruca nu cumva să bage *Voevodul* de seamă cât sunt de beți și să nu privilegheze mai pe urmă singur chipul cum străjuesc. Dar nu-i slăbim cu băutura până în seară, așa că, când îi va veni rândul lui, îl vom putea sfârși lesne cu un ulcior de vin în care vom pune pe jumătate horilcă.

— Cine din voi merge să scoată pe fată din chilie, tu sau *Hans*?

— Cheia care se potrivește la ușa ei

terare. Conferințele d-lor Dr. Silviu Dragomir și Dr. Ioan Radu. d) Seara la oarele 9 petrecere cu joc în sala dela Hotel Central. Costumul național e binevăzut. Notă. Expoziția va fi deschisă în decursul serbărilor dela 9—12 și dela 2—6 oare din zi. In decursul serbărilor damele din localitate vor vinde flori în favorul „Asociațiunii”.

Cei-ce voiesc să ia parte la serbări să se însinue până la 3 Sept. n. c. la Dr. Romul Boca, avocat, Orăștie-Szászváros, că voiesc cvarțir la hotel sau la case private și că vor lua parte la banchet.

Scrisoare dñu Rîmnicu-Vâlcea*).

O fântână monumentală în R.-Vâlcea (România) ridicată în memoria lui Constantin Brâncoveanu.

Dl Nicolae I. Croitorescu, funcționar la prefectura județului Vâlcea, a luat frumoasa inițiativă de a ridica în orașul nostru R.-Vâlcea, o frumoasă fântână de piatră, în amintirea Marelui Voevod și Domn creștin Constantin Brâncoveanu, fostul Domnitor al țării românești. Lucrarea este aproape sfârșită, fiind executată de cunoscutul arhitect Anton Copetti, și lucrată numai din piatră albă de Câmpulung și granit.

Locul pe care va fi așezată fântâna, s'a ales de cătră dl Ioan Cocorăscu, primarul orașului și Const. N. Oromolu, prefectul județului, în parcul comunal, peste drum de statuia ilustrului bărbat de stat „Alexandru Lahovary”.

Suma de lipsă pentru construirea acestei monumentale fântâne, care va fi o adevărată podoabă a orașului, s'a colectat de inițiatorul Croitorescu dela diferite persoane, dintre cari unele au contribuit cu sume destul de însemnate, dovedind prin aceasta că Românul este un bun patriot și știe să cinstească cenușa strămoșilor lui.

*) Publicăm corespondența aceasta cu considerare la frumoasa faptă a fraților nostri din Rîmnicu-Vâlcea față de Marii Voevozi ai României vechi, precum și cu considerare că Rîmnicu-Vâlcea e orașul României cel mai în apropiere de noi, pe care îl cunosc aproape toți Mărginenii și Românii nostri din Transilvania. In orașul susnumit sunt și mai multe persoane abonate la foaia noastră, ceea ce e o dovadă, că acolo încă se urmăresc cu interes stările dela noi.

Redacția.

este la Hans, dar am hotărât să mergem amândoi. El va intra în chilie și va da fetei hainele bărbătești pregătite de Hertha și eu voi sta de pază lângă slujitor. Am rânduit la ușa de din afară pe Fritz Winkelmann, el este om de toată nădejdea. Dar, mai adause Conrad, Domnule Cavalier, după părerea mea ar fi bine să punem capăt petrecerii căci ticăloșii aceștia de Unguri încep a se apuca de gâlceavă. Ia privește!

Intr'adevăr, se auzeau țipete însoțite de sudălmii românești, nemțești și ungurești. Lăutarii încetase de a mai cânta și se vedeau un ghem mare de oameni, strigând și amenințând, iar în mijlocul ghemului, peste capetele celorlalte se zărea capul lui Hans. Cavalierul și cu Conrad, ducându-se numai decât să vadă ce s'întimplase găsiră pe un slujitor ungur întins la pământ, fără cunoștință dar cu paloșul în mână și lângă dânsul, un flăcău nalt cât un brad, plin de sânge la față, ținut de doi Nemți, pe când alți trei oșteni de ai Cetății, cu Hans, se

Între marii donatori putem cita pe domnii: Grigore Oteteleșeanu, fost deputat, Alexandru D. Presbiterianu, ziarist și directorul băncii funcționarilor publici din R.-Vâlcea, Preotul Ion Georgescu Cheianu, Gr. Georgescu comerciant, Prințul Basarab Brâncoveanu, societatea de ajutor „Al. M. Alexiu”, Banca funcționarilor publici și mulți alții, ale căror nume se vor vedea săpate în piatră cu litere de aur pe monument. Inaugurarea urmând a se face la tot cazul în ziua de 15/28 August a. c. se lucrează cu mare activitate pentru terminarea marelui și laudabilei opere

S'a ales această zi pentru festivitatea desvelirii, sfințirii și inaugurării fântânei, pentru a corespunde cu ziua de 15 August 1714, când marele martir și domn creștin Constantin Brâncoveanu, a fost ucis prin decapitare de către turci în temnița celor 7 turnuri din Constantinopol, împreună cu fiii săi și cu credinciosul sfetnic al său Văcărescu. Serviciul divin se va oficia de clerul episcopal și de toți preoții din oraș, cari au fost anume invitați pentru aceasta și au răspuns cu multă dragoste.

Solemnitatea se va face în prezența autorităților locale, a donatorilor, a unui public numeros, cum și a Principilor G. Bibescu și Basarab Brâncoveanu, strănepoți de ai voevodului sârbătorit Constantin Brâncoveanu.

Cu această ocaziune se va săvârși și botezul unui prunc de sex bărbătesc, în cuveta fântânei, de cătră farmacistul G. G. Isvoranu din localitate, în cazul când vreunul din principii de mai sus nu-și vor însuși acest act creștinesc.

Dăm mai jos și scrisoarea primită de dl Croitorescu dela Prinții Bibescu și Brâncoveanu relatio la acest monument:

Domnul meu, Am aflat cu o deosebită mândrie și bucurie că pe ziua de 15 August se va inaugura la Rîmnicu-Vâlcea o statuie ridicată strămoșului meu Constantin Vodă Brâncoveanu, grație marelui D-Voastră dărnice și înălțime de suflet. Ca unul din urmașii acestui domnitor pământean și martir al creștinătății, consider ca o dulce și mare datorie a vă aduce mulțumirile neamului meu.

Dacă binevoiți a-mi confirma data exactă a inaugurării mă voi găsi și eu printre D-Voastră, pentru a sărbători această zi. Pri-

miți, vă rog, domnul meu, încredințarea deosebitei mele considerațiuni. Prințul G. Bibescu.

Scrisoarea Prințului Brâncoveanu cuprinde următoarele:

Domnului Nicolae Croitorescu, Vă trimt alături cu aceasta suma de una sută lei reprezentând subscripția mea pentru fântâna monumentală pe care aveți frumoasa idee de-a o ridica la Rîmnicu-Vâlcea în memoria lui Constantin Brâncoveanu.

Primiți vă rog, Domnule, expresiunea sentimentelor mele cele mai distinse. Basarab Brâncoveanu.

După terminarea festivității inițiatorului Croitorescu va da un banchet de 150 tacâmuri în grădina parisiană Toma Niculescu.

La timp vom reveni cu o nouă corespondență în care vom arăta modul cum s'a sfârșit ceremonia.

Alexandru G. Presbiterianu
ziarist, R.-Vâlcea (România).

Doină.

Foaie lată de podbeal,
Mă duc mândro din Ardeal.
Nu mă duc purtat de vânt,
Ci îngreunat de un gând.
N'am plecat de răsăfat,
C'oi fi slugă la bogat.

Tu de vei avea noroc,
Să fii nearsă de foc,
Să vii când te voi chema,
Să-ți aduni cenușa mea,
S'o 'ngropi sub un nuc rotat,
C'am murit nemângăiat.

Dragostea mea unde-o dă,
Stă de-a bate inima.
Și dorul meu unde-o fi,
S'aprinde earba 'n câmpii, —
Clocotesc vâlcelele
Și picură stelele.

Foaie mușcată de ger,
Nici o lacrimă nu-ți cer...
Făr' o doină să i-o spui
Oltului, Murășului,
S'o treacă apa curgând
Prin satul de unde sunt.

Maria Cunțan.

pusese între flăcău și mai mulți slujitori care țineau în mână paloșele lor goale. La vederea Cavalierului, ei îi făcură loc și Nemții dădură drumul flăcăului.

— Ce este? întrebă Ulrich pe Hans.

— Slujitorul care zace la pământ a vrut să ducă pe o fată cu deasila în pădure cu dânsul și acest flăcău venind în ajutorul fetei, slujitorul a tras paloșul și a lovit pe tânăr în față, tăindu-l precum se vede. Dar el fiind voinic, i-a tras un munc zdravăn între ochi și l'a culcat la pământ. Ceialalți slujitori au sărit cu paloșele la flăcău și l'ar fi făcut bucăți dacă n'am fi prins de veste și nu ne-am fi pus între ei.

— Petrecerea a ținut destul. Toți oștenii, atât ai noștri cât și acei ai Voevodului să între în Cetate, zise Cavalierul lui Hans. Apoi adăogi, întorcându-se cătră slujitori:

— Intoarceți-vă în Cetate; cât a mai rămas din vin vi se va aduce înlăuntru și-l veți bea acolo în tihnă.

Ungurii, deși cu o rea voință vădită, se supuseră, neîndrăznind să se puie de pricină cu Ulrich, a cărui înfătoșare hotărâtă și glas poroncitor le impunea. Tovarășul lor fu luat pe brațe de cei doi Nemți și dus în Cetate. Vasul cu vin, pe trei sferuri deșert fû împins de-a rostogolul în curte, iar lumea adunată și lăutarii, se îndreptară spre oraș. Ungurii, văzând că vasul de vin îi urmează în curte, nu întârziară să se mângăie de ocara suferită, punându-se din nou pe băut. Iar Nemții stăteau împrejurul lor, îndemnându-i mereu să beie pe când ei duceau numai din când în când ulcelele lor la gură.

In Cap. 46 și 47

se arată, cum Vidra chemă pe Hans la ea. Văzând la Hans inelul lui Mihu cel prins, vrea să plece la Bacău, dar Hans nu o lasă. Atunci îl omoară.

(Va urma).

Cetește — și învață!

Știți povestea despre broască,
Despre rac și despre-o știucă:
Cum găsim un sac în gârlă,
Acasă voiau să-l ducă.

Dar în loc să tragă toate
Intr'o parte, — fără rost
Cheltuiseră puterea
In trei părți, — câți inși au fost.

Lucru natural, că sacul
Nu s'a mișcat de pe loc.
Iar ortacii, proști ca noaptea,
S'or fi plâns de nenoroc.

Dragi țărani! Povestea asta,
O-am făcut din veche, nouă.
Deși poate-o știu copiii,
Eu totuși v'o spun și vouă.

Să 'nvățați, că orice treabă,
Fie ea ori-cât de mică,
Dacă nu-i la ea unire
Nu se face, ci se strică.

Să luăm un sat de pildă,
Unde nu-s într'o pornire
Oamenii, ca și fărtații,
Din sus zisa povestire.

Și să zicem au un lucru
De făcut, folositor;

Se va face vorbă multă,
Iar la lucru puțin spor.

Căci va trage fiecare:
Unul „hois” și altul „cia”.
Și la ce sfârșit s'ajunge
Cu: „nu las din părerea mea”

Știți cu toții, nu-i de lipsă
Să mai spun ce e știut;
Tot ce-aș mai avea de-a spune
E adevărul cunoscut:

Prin unire la putere,
Prin putere la **mărire**;
Asta-i calea, care duce
Lucru bun la isprăvire.

Petrea Dascălul.

Armata română în Bulgaria.

— Ofițeri români ca nași la botezul copiilor Bulgarilor. —

Armata română s'a purtat cu populațiunea bulgară în modul cel mai cinstit. Asta se poate vedea și de acolo, că în timpul din urmă Bulgarii în mai multe rânduri au chemat ofițeri români ca să le fie nași la botezul copiilor nou născuți, ceea ce Românii au și primit totdeauna. Prin aceasta ofițerii români au dovedit, că ei nici pe departe nu sunt conduși de gândurile altor ofițeri din armatele statelor balcanice, cari omorau și jefuiau tot ce le eșia înaintea. Chipul de-alături ne arată pe un ofițer român, care a primit a fi naș la botezul unui copil bulgar.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 27 August n.

Marile serbări naționale ale păcii în București. În București se vor aranja în zilele dintre 25 și 31 August mari serbări în cinstea păcii, care s'a încheiat acolo. Cu acest prilej se va ține și un congres al tuturor ziariștilor și intelectualilor din Serbia și Grecia, pentruca să se statorească programul Ligei statelor balcanice.

Aeroplan „Vlaicu” pentru armata engleză. O societate mare din Londra, cu numele „Marconi” e pe cale să încheie un contract cu aviatorul nostru Vlaicu, ca acesta să lase să se construească o sută de aeroplan, sistem nou cu două locuri (adeacă pentru două persoane). La acest aeroplan se va aplica și telegrafia pentru sârmă.

Tot la mai mare, Vulture al Ardealului!

Domnia Maiestății Sale, Regelui Carol. La 30 Iulie anul acesta, Regele Carol al României a împlinit 47 de ani, 2 luni și 3 săptămâni de domnie, cât a domnit și Ștefan-cel-Mare al Moldovei. Prin urmare Regele Carol a întrecut în privința lungimii domniei și cea mai lungă domnie a unui domnitor român, a lui Ștefan-cel-Mare.

Mari și minunate au fost faptele săvârșite pentru România în timpul acestei domnii. Dea Dumnezeu, ca încă tot sub această domnie să vedem răsărind și libertatea Românilor dinafară de România!

După bucurie, supărare între patrioți. Înainte cu câteva săptămâni eră mare bucurie între Jidano-Maghiarii iubitori ai episcopiei păgâne de Haidudorog. Un călugăr rutean cu numele Pastori Arcade declarase, că el își dăruiește întreaga avere de patru milioane coroane nouă episcopii păgâne. Dar după rândueala călugărească, un călugăr nu e ertat să aibă avere și de are, averea e a mănăstirii. Așa că egumenul mănăstirii a pus sechestru pe toată averea lui Pastori. Cu prilejul acesta s'a cercetat, de unde are averea, și s'a aflat, că hoțul de călugăr făcea de douăzeci și cinci de ani leacuri băbești, pe cari le vindea cu bani scumpi proștilor. Mulți dintre aceștia l-au dat în judecată, pentrucă cu leacurile lui a îmbolnăvit pe mulți și mai tare.

Lucrurile acestea le spun aceleași gazete jidano-maghiare, cari îl laudau mai înainte. Așa e totdeauna: renegații, buruienile, sunt buni până celce le-a cumpărat sufletul are vr'un folos după ei; nu mai sunt de folos, le dă cu piciorul.

Organe într'o adunare din Curtici. Ni se scrie: Dumnezeu ne-a ajutat, ca să putem cumpără pentru sala noastră de adunare o orgoană (instrument muzical) frumoasă, cu ajutorul căreia să preamărim pe Dumnezeu. Orgoana am sfințit-o cu rugăciunile noastre ferbinți. Pavel Siclovanu.

Aviatorii „maghiari”. Aviatorii „maghiari” (de fapt nu e nici un Ungur, căci Secheli e Slovac, ceilalți sunt Nemți) n'au noroc și pace. Secheli a încercat să zboare la Sarvaș (un oraș prin Ungaria pe undeva), dar a căzut curând la pământ, așa că aeroplanul lui s'a făcut zdrențe, iar aviatorul s'a ales cu oase frânate. Acum e în spital.

Ajutoarele familiilor celor mobilizați. În România n'au încetat încă nici acum ajutoarele familiilor celor mobilizați. Așa de pildă Creditul funciar rural din București a împărțit douăzeci de mii de chilogramme (vre-o 250 hectolitri) de cucuruz familiilor celor mobilizați din comuna Dof-tana, județul Buzău. Impărțirea cucuruzului a făcut-o inspectorul I. Bălănescu.

Așa se lucrează în România. La noi? Pe rezerviști, cari s'au întors din Bosnia, Herțegovina și Dalmația îi așteaptă jandarmii, executorul și injurăturile sălbatice ale funcționarilor aziatici. Iar dacă protestează, gloanțe, temniță și amende în bani pentru transgresiuni închipuite.

Nenorocire la tragerea cu tunuri nouă. La Pola, port de războiu austriac lângă Marea-Adriatică, s'au făcut încercări de tragere cu tunul întrebuintându-se un praf nou de pușcă. Tunul a explodat (s'a spart) omorînd trei marinari și rănind pe cinci greu, pe alții mai ușor. Vice-amiralul Lanius a fost rănit la amândouă picioarele, cari au trebuit să i se taie. În urma operațiunii, amiralul a murit.

Cercetarea crimelor din cele două războaie balcanice. Incepând cu toamna trecută, toate gazetele din lume erau pline cu descrierea crimelor, pe cari le-au săvârșit foștii aliați, când contra Turcilor, când contra Albanezilor, când unul contra celuilalt. Acum s'a format o comisiune compusă din delegați din toate statele mari (Italia, Franța, Germania, Anglia, Austro-Ungaria și Rusia), care va merge în Tracia și Macedonia pentruca să cerceteze, pe cât îi va fi cu putință, ce e adevărat din toate acele știri. Cheltuielile le poartă miliardarul american Carnegie.

Manevre împărătești nu vor mai fi anul acesta nicăieri în monarhia austro-ungară, parte din cauza cheltuielilor mari avute cu mobilizarea în Galiția (spre Rusia) și în Bosnia-Herțegovina-Dalmația (spre Serbia și Muntenegru), parte din cauza holerei, care s'a ivit în mai multe locuri și parte din cauza vărsărilor de apă.

De altminteri și dacă ar fi fost manevre împărătești, acelea nu ar fi putut fi în Transilvania, Bănat și celelalte ținuturi românești, căci au fost destul manevrele de aproape un an prin cea Bosnia.

Un pas înainte. Ni se scrie din Ucea-de-jos (comit. Făgăraș): Anul trecut a trebuit să ne plângem de purtarea necuviincioasă a tineretului, ba chiar și a unor oameni mai în vârstă din Ucea cu prilejul unei petreceri teatrale aranjate de bravul nostru medicinist, dl Vasile Hârpău. Se vede, că cele spuse atunci au prins. Și în anul acesta a aranjat dl V. Hârpău, de data aceasta ajutat și de d-șoara Lucreția Marinescu, o frumoasă petrecere teatrală, la care au luat parte tineri și bătrâni, femei și fete. Petrecerea a reușit foarte bine. Ne bucură mult munca d-șoarei Lucreția, care mereu îndeamnă la bine pe fetele din sat. Un Ucean.

De-ale timpului. Se vede, că potopurile sunt anul acesta bătaia lui Dumnezeu nu numai la noi, ci și în alte țări. Așa se vestește, că în Germania de meazăzi, Tirol (provincie austriacă) și în Svițera plouă de cinci săptămâni neconținut. În Svițera și în Tirol mai și ninge. Răurile s'au revărsat cauzând pagube lărușe.

În România încă au fost în câteva județe povaie mari, cari au înecat cucuruzele și livezile.

Noi ofițeri români. Au fost numiți: sublocotenent: Vasile Craioveanu; locțiitori de ofițeri: Virgil Chinezu, Eugen Andreiu. Dupăcum se vede, anul acesta au eșit până acum numai trei Români din școalele militare. Cauza e, că băeții nostri nu mai pot pătrunde în aceste școale, așa că și numărul ofițerilor români se face tot mai mic. Ur-marea e, că feciorii nostri sunt dați pe mâna ofițerilor străini, dintre cari mulți, mai ales cei maghiari și la honvezi își bat joc de feciorii nostri și de limba noastră. Nu e mirare, că serviciul militar, în care Românul a fost totdeauna cel dintâiu, ni se face tot mai neplăcut. În viața civilă suntem sugrumați de administrația aziatică, în armată nu mai avem ofițeri români, cari să se intereseze de noi.

Un nou dar al dlui Vasile Stroescu. Binefăcătorul nostru, dl Vasile Stroescu a dat pentru școala românească din Cristior suma de două mii de coroane.

Eară spioni în Austria. În apropierea orașului Cracovia (Krakau) din Galiția au fost arestate patru persoane, cari făceau mereu cercetări în jurul forturilor. La cei arestați s'au găsit aparate fotografice, revolvere și scrisori, cari dau de bănuie.

Cine nu vor fi demobilizați. Din corpul 15 și 16 de armată nu vor fi demobilizați rezerviștii completași (Erzatrezerviștii) chemați în toamna anului trecut (1912) deodată cu recruții pânăce nu vor fi învățat instrucția recruții și completașii anului acesta (toamna anului 1913), așa că la aceste două corpuri de armată mai rămân în slujba militară peste 14 mii de completași. Pentru a avea în Bosnia companii tot de câte 160 de feciori, completașii vor rămâne cel puțin încă până în toamna anului 1914 sub arme.

Tâlhari între călugării ruși din Sfântul Munte. După resmirița călugărilor ruși din muntele Atos s'a făcut o cercetare amănunțită acolo din partea guvernului rus și s'au aflat și câțiva tâlhari scăpați din temnițele rusești.

Holera. În România s'au mai ivit câteva cazuri de holeră în județele Ilfov, Teleorman, Vâlcea și Romanați. Fiind armata română trecută toată din Bulgaria în România e cu putință să se mai ivească unele cazuri, mai ales, că în Bulgaria au murit mulți soldați de boala aceasta.

În Ungaria s'a mai ivit un caz de holeră în comitatul Baci-Bodrog.

În Bosnia și Herțegovina încă au fost mai multe cazuri.

În Bulgaria și Serbia holera bântuie încă, dar nu se știe în ce grad, căci gazetele bulgărești și sârbești nu scriu despre aceasta.

Asigurarea lucrătorilor dela mașinile economice. Se aduce la cunoștința proprietarilor de mașini agricole, că ei trebuie să asigure pe toți lucrătorii dela aceste mașini la cassa cercuală de asigurare a lucrătorilor. Celce nu face aceasta va fi amendat cu o sumă până la o sută coroane, afară de aceea, în caz de se întâmplă vre-o nenorocire unui lucrător, proprietarul mașinei va trebui să plătească pe lângă amendă, și taxele de asigurare, și despăgubire celuice s'a nenorocit sau urmașilor lui. Tipărituri pentru declarațiuni de asigurare, unde se arată și tariful, se pot căpăta prin primărie.

Teologii nostri din Blaj. În seminarul teologic din Blaj au fost primiți pentru anul prim 35 de tineri din 46 câți au cerut să fie înscriși.

Armele luate de Români dela Bulgari, acești dulci tovarăși ai Jidano-Sasomaghiarilor nostri, au fost aduse la București. Armele luate dela brigada bulgară făcută prisioneră numai de Roșiorii și Călărașii români, sunt mai toate sistem Mannlicher, cele luate dela alte trupe bulgărești sunt parte mare custuri vechi. Se vede, că le-au rămas moștenire dela viteaza armată maghiară a lui Coșut.

Trecerea în România pe la Căneni. Dela 10/23 August încoace trecerea în România prin pasul Turnu-Roșu (Căneni) e iară ertată. Ceice vor merge pe acolo să nu ia cu lei poame, nici mâncări crude, căci toate le vor fi luate din cauza temerii de holeră. Fiecare călător e dator să arete comuna, strada și casa, unde va sta în cele dintâi zile, cât stă în România, ca să poată fi cercetat de medic.

Internatele din Blaj. În internatul de băieți Vanceanu au fost primiți 192 elevi, iar în cel de fete 45 de eleve.

Un conzul străin, care îndeamnă la emigrare. În Pesta a fost prins consulul general al Argentinei îndemnând prin înștiințări mincinoase pe oameni să emigreze la Argentina în America-de-Sud. El le promitea (făgăduia) drum gratuit (fără plată), în Argentina pământ tot gratuit. Când s'au prezentat câteva sute de oameni, n'a mai vrut să știe de drum gratuit, ci a cerut fiecăruia câte două sute de coroane, pe cari să le plătească numai decăt. În curând s'au adunat aproape două mii de oameni înaintea consulatului, cari voiau să spargă ușile făcând o gălăgie mare. A venit poliția, care a risipit pe oameni.

Feriți-vă de orice îndemn spre emigrare, căci ceice vă îndeamnă sunt mișei, cari câștigă după fiecare emigrat sume mari de bani. Indesebi în Argentina nu e pentru Români, căci acolo e foarte cald și nici nu e rândueală de stat cum se cade.

Cât au contat cele două alegeri ale lui Tisa. Foile jidano-maghiare spun, că întâia alegere de deputat a lui Tisa la Arad a costat 570 de mii, a doua, din anul acesta, 710 mii de coroane, cu totul un milion 280 mii de coroane.

Iac'asa se risipesc banii luați dela popor. Și tot se mai gădesc nemernici și între Români, cari țin cu acești cârmuitori ai țării. Apoi să nu-i toci în cap?

Pentru țărani din România. Înflăcărarea cu care frații noștri țărani din România și-au părăsit coasa și secerea, pentru a alerga la războiu, trebuie să fie răsplătită și va fi. Ministrul de agricultură, dl Constantin Arion a declarat, că cele două sute cincizeci de mii de pogoane, pe cari le are statul, vor fi împărțite în loturi și vândute în rate țăranilor. Afară de aceea Cassa Rurală, adică banca de stat înființată anume, ca să cumpere moșii boerești și să le vândă în rate țăranilor, va trebui să lucreze cu mai multă râvnă în privința aceasta. Partidul național-liberal pregătește legi anume, prin cari să poată *sili* pe unii boieri să-și vândă moșiile țăranilor.

Știrile acestea ne umplu de bucurie, căci întărirea fratelui țaran din România îl va îndemna și mai mult să lucre la întărirea țării românești.

Deschiderea școalelor din România. Față de primejdia holerei, care s'a ivit în mai multe localități din România, adusă fiind din Bulgaria, ministrul școalelor din România a hotărât, ca anul acesta școalele să se înceapă numai la 1 Octomvrie și nu la 1 Septemvrie ca de obicei. Până atunci e speranță să nu se mai ivească nici un caz de holeră în România.

Vărsările de apă nu mai conținesc și ar fi să umplem coloane întregi din foaie, dacă am da știri amănunțite despre toate. În Ungaria de meazănoapte locuită mai ales de Slovaci, în Maramurășul românesc și în partea lui nordică și rutean pagubele pricinuite de revărsările de apă sunt de sute și sute de mii de coroane. Pe lângă pustiiri de ținuturi întregi, se mai întâmplă și câte o rupere de nori cu povoiu îngrozitor, care pustiește câte un hotar mai mic cum s'a întâmplat în comuna Cătcău (Solnoc-Dobâca). Eră pe la cinci ciasuri după amiază, când locuitorii au fost surprinși de un povoiu. Apele au crescut în câteva minute așa de grozav, încât bieții oameni au căutat scăpare de valurile furioase pe copaci și pe case. Așa a intrat peste o sută de case, multe s'au năruit (surpat). O turmă întreagă de oi s'a prăpădit, calea ferată a fost stricată, s'au înecat și oameni.

Isprăvuri notărășești. În comunele, unde Românii au isbutit să-și aleagă ca notar un Român *cinstit*, cu dragoste de neamul lui, notarii de felul acesta sunt o adevărată binecuvântare, căci contribuie și ei, cu toate amenințările solgăbirăilor venetici și dușmani neamului nostru, la ridicarea culturală și economică a neamului nostru. În cele mai multe comune românești însă, mai ales din comitatele foste iobăgești, administrația aziatică a pus cu sâla ca notari tot ce e mai rău în neamul jidano-maghiar. Notarii de felul acesta storc poporul fără milă, împiedecă orice dezvoltare economică și culturală a Românilor și fac pe spionii administrației comitatense. Dar acești notari sunt lipsiți și de cea mai mică cultură, după cum dovedește întâmplarea următoare:

Un harnic preot din comitatul Turda-Arieș, a spus sătenilor, că în curând despărțământul „Asociațiunii”, va ține niște prelegeri populare în satul lor. Nu isprăvise bine vorba, și niște jandarmi îl înhață și-l duc la — notarul. Întrând în cancelaria comunală, care e a Românilor, preotul obosit se pune pe scaun. Atunci nemernicul notar tipă la el ca un sălbatic: Nu e ertat să șezi înaintea mea! Așa dară un notar, un nimeni față de persoana, sfințită a unui preot român, cutează să gândească că preotul nu poate șede în fața lui!

Altă întâmplare dintr'un sat *maghiar* Notarul din comuna Cunagota de lângă Măcău (Țara Ungurească) a încassat dela oameni un arunc comunal de 125 procente, cu toate că aruncul fusese hotărât numai cu 25 procente. Aruncul îl încassase chiar și cu execuție. Oamenii au aflat de mișelia notarului și s'au răscurat. Cercetându-se, s'a aflat de hoția notarului și s'a pornit contra lui cercetare disciplinară. E însă întrebarea, dacă oamenii își vor mai vedea banii.

Un nou tunel prin Alpi. Cei mai înalți munți din Europa sunt Alpii, al căror vârf mai înalt e Mont-Blanc (muntele alb, fiind pururea învelit cu ghiață), care e aproape înc'odată cât Negoitul nostru. Alpii taie ținuturi de-ale Austriei, Svițerei

(Helveției), Italiei și Franței, tot țări, cari au o mulțime de legături mai ales comerciale unele cu altele. Cu toate că sunt vecine, mai de mult drumurile dintre ele erau lungi, iarna de regulă cu neputință de umblat din cauza troienilor uriași de zăpadă, cari le acoperiau. După ce au început să întrebuințeze mașina cu aburi și s'au înființat trenurile, s'au gândit să lege și țările cu Alpi prin cale ferată. Dar nu eră cu putință să ducă calea ferată peste munții aceștia înalți, iar prin văile neregulate și și acestea foarte înalte în cele mai multe locuri nu eră cu putință tot din cauza zăpezilor celor mari și a avalanșelor (grămezi uriașe de zăpadă și gheață amestecate cu stânci și copaci întregi, cari se rostogolesc pe coaste; despre acestea am scris în foaie). Atunci s'au hotărât să sfredească munții și să facă drum prin pământ pe sub munte. Aceste spărturi în munte se numesc *tuneluri*. Cel dintâiu tunel mare s'a făcut prin muntele *Cenis* (cetește Seni), din Franța în Italia, având o lungime de 12 kilometri. Al doilea tunel e cel prin muntele *Gothard* de 15 km., care leagă Svițera cu Italia. Cel mai lung tunel e cel de sub muntele *Simplon*, căci are o lungime de 20 km. Tunelul dela *Arlberg* în lungime de 10 km. leagă Austria cu Svițera.

Acum s'a făcut un tunel nou între Svițera și Italia prin *Loetschberg* (cetește Leciberg), având o lungime de 14 km.

Cei dela gloate nu au să se prezinte anul acesta la controlă. Așa a hotărât ministrul de honvezi.

Cine stăpânește mai mult pământ? Cei mai mulți vor crede, că Rusia, care are cu totul o suprafață de 23 milioane kilometri pătrați (cu Azia cu tot) sau poate Statele-Unite din America-de-Nord, cari au aproape zece milioane de kilometri pătrați. De fapt însă nu sunt nici Rusia, nici Statele-Unite cu suprafața cea mai mare, ci e *Anglia*, a cărei stăpânire se întinde peste 29 milioane de kilometri pătrați, din cari partea cea mai mică sunt în Europa, iar cea mai mare în Azia, Africa, America și Australia. Stăpânirea Angliei face a cincia parte din suprafața pământului întreg. Dar Anglia mai stăpânește și trei pătrare din Ocean (mările cele mari), așa că de fapt ea e stăpână pe trei din cinci părți ale pământului.

Stăpânirea aceasta nu are să o mulțumească atât armatei ei, care e cea mai mică în asemănare cu a tuturor celorlalte Puteri mari, ci hârniceii în negoț și industrie, *administrației bune*, care nu asuprește pe naționalități și mândriei naționale.

Pentru supravegherea copiilor de țată. Sașii din Sibiu în anul 1911 au înființat o reuniune, a cărei activitate (muncă) e cât se poate de binecuvântată. Reuniunea are o domnișoară, anume pregătită, care vizitează pe fiecare familie, în care e un copil de țată. Copiii de țată îi află dela Oficiul de stare civilă (matricolă). Unde vede, că copilul e bine îngrijit, nu se mal ducă a doua oară, unde află însă, că e bolnăvicios, părinții nu-l pot sau nu-l știu îngriji bine, îl vizitează mai des dând sfaturi. Mai mult se interesează de copiii de țată dați spre îngrijire la persoane străine. Pe aceștia îi vizitează și după ce au fost întărcați. Îndatăce vede, că un copil mic e bolnav, chiamă un medic copilului i-se dau doftorii, chiar și haine și de-ale mâncării.

Urmările se și văd. Mai înainte muriau din copiii cei mici ai Sașilor din Sibiu câte cineisprezece dintr'o sută pe an (15%), în anul 1912 au murit numai jumătate, ceea ce e de-a se mulțumi numai și numai acestei reuniuni binefăcătoare.

Reuniunea are o avere de aproape 56 mii de coroane și e ajutată și de stat. Frunțașii Sașilor chibzuesc, cum ar putea înființa astfel de reuniuni și în toate celelalte comune săsești, unde mor 15 până la 20 la sută din copiii de țată. De vor răsbi și la sate, vor ajunge să câștige în fiecare an șase sute de suflete mai mult. Dacă și la noi ar muri tot numai atâtea procente (mor mai mulți!) ca la Sași, ne-am înmulți în fiecare an cu 10 până 15 mii de suflete mai mult ca de obicei.

Pe noi ne omoară însă vorbăria cea multă cu comisiuni, „experti“, „specialiști“, cari numai incurcă, de nu chiar împedecă orice ispravă bună.

Aviz școlar. Se aduce la cunoștință publică, că înscrierile la școala centrală confesională elementară din Sibiu se vor face în zilele dela 1 până în 6 Septem. n. a. c., dela orele 8—12 a. m. și 2—5 p. m., în cancelaria școalei. Drept acea sunt poftiți toți p. t. părinți și tutori, ai căror copii doresc a cerceta această școală, a se prezenta cu copii, la terminul susnumit, ca astfel să se poată începe regulat prelegerile.

Canalul de Panama. America de Nord eră legată de America de Sud printr'o limbă de pământ numită *istmul de Panama*. O societate americană a lucrat de câțiva ani, să taie limba aceasta de pământ, pentru ca vapoarele de comerț și cele de războiu să poată trece din America de Nord (dar și din Europa) pe un drum mai scurt din Oceanul Atlantic în Oceanul Pacific și să nu fie silite să înconjoare pela capătul de meazăzi al Americii de sud, ceea ce lungia drumul cu săptămâni întregi. Se vestește acum, că s'a tăiat canalul și până la 1 Decembrie anul acesta corăbiile vor putea trece. Mai sunt însă și multe alte lucrări de făcut, cari vor fi isprăvite numai în anul 1914.

Pentru mântuirea copiilor de țată. Lipsa de cultură adevărată (luxul în zdrențe nu însemnează cultură) se cunoaște la un popor și de pe numărul cel mare de copii de țată, cari mor din cauza negrijii și a prostiei mamelor. În fruntea popoarelor cu puțină cultură sunt și Rușii, la cari în fiecare an mor o mulțime de copii. Țarul Rusiei, speriat de această mortalitate (murire) mare, a dat un ordin, ca să se înființeze în Petersburg (capitala Rusiei) un institut special (anume) pentru a studia cauzele mortalității și înlăturarea lor; tot în acest institut să fie primiți copii de țată chiar cu mamele lor, când acestea n'ar ști îngrijii de ei.

Un câne, care știe socoti. Înaintea reginei Italiei s'a prezentat un Italian cu un câne. Cânele acesta e așa de cuminte, încât cu ajutorul unei mașini de calcul anume construit e în stare să facă cele patru operațiuni: adunarea, scăderea, înmulțirea și împărțirea.

Nu de mult am scris despre o mătă, care fusese adusă și la Sibiu, unde a dovedit, că poate să cânte și să rostească câteva vorbe.

Somnul copiilor. Somnul este așa de trebuincios omului, încât unul, care nu ar putea dormi, e amenințat să i se turbure mintea, ba ținând nedormirea mai multe zile ar putea chiar muri. Foarte mult strică nedormirea de ajuns sănătății copiilor. Învățații au constatat, cât trebuie să doarmă un copil, la deosebitele vârste ale lui, din timpul de 24 ore, cât face o zi și o noapte.

Până la 4 luni trebuie să doarmă 20 ore din cele 24, dela 4 până la 6 luni 18 ore, dela 1/2 an până la doi ani 15 ore, până la 4 ani 13 ore, până la 7 ani 12 ore, până la 9 ani 11 ore, până la 14 ani 10 ore.

Prostia omenească. În fața unui judecător din Germania s'a prezentat o femeie bătrână cu plângerea, că un doctor mincinos a înșelat-o cu mulți bani, ca să o vindece de o boală, dar n'a vindecat-o. Ce boală avea femeia? Ii lipsia o doagă. Ea credea tare, că are în stomac (rânză) câțiva broscoi, cari cântă și joacă acolo în dragă voie. De prostia aceasta a ei s'a folosit un mișel și i-a vândut cu bani scumpi niște apă vâpsită. Se 'nțelege, că biata proastă a rămas tot cu ideea ei fixă, că are broscoi în stomac. Înșelătorul însă a fost pedepsit cu cinci ani închisoare.

Animale cu năcaz în Australia. Cei ce au umblat la școală știu, că cel mai mic continent de pe pământ e Australia (celelalte, mai mari, sunt Europa, Asia, Africa și America). Australia e săracă în animale și și cele puține, câte are, sunt deosebite mult de cele din alte continente, cum e de pildă cangurul, care-și fată pui într'o traistă, unde-i ține o bucată de vreme până să le dea drumul pe pământ, — sau apoi paseri acoperite cu păr și altele. Un colonist european a adus iepuri de casă în Australia. Aceștia s'au înmulțit în câțiva ani așa de grozav, încât oamenii nu știau ce să se mai facă, căci rodeau tot mai rău ca lăcustele. Atunci au adus mâte, ca să prăpădească epurii. Mățele încă s'au înmulțit tare, multe din ele s'au sălbătăcit și atacă acum ca fiarele și alte animale. Acum cei din Australia își bat capul, ce animal să aducă pentru stărpirea mățelor.

Cinstea la slujbașii din America-de-Nord. O societate de vre-o sută și cincizeci de economi (farmeri) americani a cercetat statele cele mari din Europa-apuseană și mijlocie, ca să învețe ce e bun la economii englezi, francezi și germani. Ei au vizitat și Germania, unde țărani și proprietari mari fac agricultura și creșterea vitelor după cele mai bune reguli. În orașul Halle, un profesor german a ținut o conferință despre modul cum se controlează camerele agricole (tovărășii agricole ș. a.) Un American l-a întrebat, cât se fură în fiecare an la aceste tovarășii. Profesorul german a protestat cu tărie împotriva acestei întrebări, căci în Germania slujbașii dela așezăminte pentru ridicarea agriculturii nu fură. Americanul s'a rugat de ertare, spunând, că el a crezut, că în Germania e ca în Statele-Unite din America de Nord, unde slujbașii fură mult.

Bioscopul Apollo a dat în zilele din 27 și 28 August niște reprezentații foarte interesante, anume *Quo vadis?* în care se arată o seamă de scene din viața vechilor Romani. — În zilele următoare va fi de asemenea un program interesant, asupra căruia atragem atenția doritorilor de distracție.

Cărți școlare aprobate. Abecedarul Cărtile de cetire pentru școala poporală, anii II—IV, de Dr. I. Stroia, D. Lăpădat și I. Crișan, edițiile mai nouă sunt aprobate de Prea Ven. Consistor archidiecezan sub Nr. 8376/1913, iar cea pentru anii V—VI sub Nr. 234/1912.

Din partea In. Ministru: Abecedarul, ediția III sub Nr. 89,898/1912. Cărtile de cetire: pentru anul II, ediția IV sub Nr. 179,312/1912, anul III, ediția II și III sub Nr. 116,523/1912, anul IV, ediția II sub Nr. 148,080/1912, anii V și VI, ediția I sub Nr. 45,574/1912.

Sprijiniți comercianții români! În portul *Fiume* e băcănia cea mare (prăvălie de coloniale) a Ardeleanului nostru, dl F. A. Degan. Nicăiri nu se capătă ciaiuri, cafele, rumuri, fructe din țările calde așa de proaspete și de lesne ca acolo, unde se descarcă mereu din vapoarele, cari le aduc. Cereți prin o cartă postală de 5 bani Prețul-Curent și vă veți convinge. Adresa e: F. A. Degan, importator de cafea și tea, Fiume, Postafioek Nr. 163.

Aviz.

Spre știre. Din cauza serbătorii Adormirea Sfintei Născătoare de Dumnezeu (Sf. Marie), numărul de față al foii s'a expedit numai Vineri, iar nu Joi după ameză, când de obicei se expediază o parte a foii.

Abonați „Foaia Poporului“ de acum până la anul nou cu 1 cor. 70 b. — La cerere se trimite ori cui **numeri de probă gratis**. — Scrie pe o carte postală!

Toți abonații, când trimite bani sau alte scrisori, sunt rugați a ne scrie și numărul de pe fașia sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

Poșta Redacției și a Administrației.

Mai multora. O seamă de stiri trimise spre publicare în Foaie și răspunsuri ce se așteaptă la poșta redacției și a administrației au rămas afară din lipsă de loc în acest număr.

Loc deschis.

Din Budapesta. L. Olariu, ofițier în ministeriu, cunoscând multele lipsuri ale Românilor dela sate, a deschis în Budapesta un birou de informații, voind în felul acesta a sta în ajutorul celor cari nu voiesc a fi înșalați de agenți. Ii sfătuim pe cei cari voiesc a-și cumpăra motoare bune, ori vr'o moară ori alte mașini, cari au ceva de vânzare, sau au vr'o cauză în ministeriu, cari au lipsă de vr'un împrumut ori cari au alte afaceri în Budapesta, — să-i scrie dlui Olariu, căci vor fi îndreptați spre bine și vor primi deslușiri corecte. — La dorință trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și de alte mașini. — Il recomandăm pe dl Olariu, căci îl cunoaștem de om corect. Adresa: L. Olariu, Budapesta II, Margit-körut 11.

Târgurile de țară.(Ziua târgurilor e după *calendarul vechi*).

18 August: Alțina, Comloș (Bănat).

19 August: Beclean, Cluj, Crișul-săseșc, Pișcolț, Sân-Mărtinul-Homorodului, Voitec.

21 August: Giula, Năsăud, Porumbacul inf., Zelau.

22 August: Alămor, Galgo, Jucul-de-jos, Murăș-Oșorheiu, Sighetul Marmăției.

23 August: Biertan, Geoagiul-de-jos.

24 August: Detta (Timiș), Ilieșfalău în Săcuime.

25 August: Beba-veche, Gherghio-Sân-Miclăuș, Jombolia, Simand.

26 August: Buteni, Dezna, Orczidorf.

27 August: Ciuc-Sepvic, Făgăraș, Macfalău, Mocrin, Panticion, Turda.

28 August: Spermezeu, Vurmloc.

29 August: Cehul din Selagiu, Drașeu, Székely-Cristur, Zam.

Prețul bucatelor

In SIBIU la 26 August st. n.

Grâu	Cor. 19.—	până 20,80	de hectolitru
Săcară	—	—	—
Orz	9,60	10,80	—
Ovăș	6,—	8,80	—
Cucuruz	13,60	15,—	—
Cartofi	4,—	4,50	—
Fasole	—	—	—
Făină Nr. 2	35,20	35,20	la 100 chilo
" " 4	34,40	34,40	" "
" " 5	33,80	33,80	" "
Slănină	154,—	170,—	" "
Unsoare de porc	170,—	176,—	" "
Său brut	56,—	64,—	" "
Său de lumini	84,—	88,—	" "
Său de lumini topit	104,—	104,—	" "
Săpun	86,—	66,—	" "
Fân	4,—	5,80	" "
Lemne de foc neplutite	10,10	11,—	la met. cub.
" " plutite	9,20	9,70	" "
Spirț rafinat	Cor. 2,10	2,15	la litru
Spirț rdinar	2,08	2,08	" "
Carne de vită pentru supă	Cor. 1,20	până 2,—	la chilo
" " friptură	1,60	2,—	" "
" " vițel	—,90	1,80	" "
" " porc	1,20	2,—	" "
Ouă 10 bucăți	—,67	—,80	" "
Un pătrar de miel	—	—	" "
Carne de cal	—,80	1,20	" "

In BUDAPESTA 27 August n. st.

Grâu de Tisa 78 chilo Cor. 11,27	până 11,42	la 50 chilo
" " 79 " " 11,40	" " 11,52	" "
" " 80 " " 11,42	" " 11,55	" "
Săcară	8,52	8,62
Orz	7,52	7,82
Ovăș	8,55	8,40
Cucuruz	8,77	8,55

Prețul banilor in 27 August n.

	cumpărat	vându
Galbeni	Cor 11,80	11,42
100 Lei, hârtie	92,50	93,80
100 Lei, argint	90,—	92,50
Lire turcești, aur	21,40	21,65
1 funt șterlingi englezești	23,90	24,18
100 marce, aur	117,85	118,25
100 " hârtie	117,85	118,25
Napoleon	19,04	19,18
100 Ruble rusești, hârtie	252,—	254,—
100 " argint	242,—	245,—

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul "Tipografia Poporului,"

Nr. 905/1913

1201

Licitațiune.

Se publică din partea subscisei primărie comunale, că la 14 Septembrie 1913 st. n., la 8 ore dimineata, se da în arandă prin licitațiune publică casa de crîsmă a comunei Sztrugăr pe 3 eventual 6 ani, începând cu 1 Ianuarie 1914.

Prețul strigării 1604 Cor.

Vadiu 10%.

Numai acele oferte închise se primesc, in cari se cuprinde declarația oferentului, că cunoaște condițiunile de licitare.

Condițiunile mai deaproape se pot vedea în orele oficiale în cancelaria notarială din loc.

Sztrugăr (u. p. Felsőpián), la 21 August 1913.

Primăria comunală.

A. Petrașcu
notarG. Vlad
primar s.**Mare succes**

au inseratele în „Foaia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felui de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arandări, cumpărări, desclideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felui de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singurate sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI”**Dentist****Virgil Muntean**

SIBIU

Str. Urezului (Reisergasse) 17

Pune dințiin cauciuc și de aur cu
— prețuri moderate. —**Un învățăcel**

so primește imediat în prăvălia de Coloniale, Manufatură și Haine la Ilie Martin în Săliște (Szelistye Szebenmegye). Sunt preferiți aceia cari știu ceva nemțește sau ungurește.

1213

Mobile de vânzare.

cu prețuri ieftine, uumai un an și jumătate au fost întrebuințate la Franz Müller, în Sibiu, Brauhause gasse Nr. 2.

1206

Pășunat de oi.

Pe hotarul comunei Șeica-mare (Nagyselyk comitatul Nagyküllő), pășunatul de vite, în mărime de circa 500 jugăre, se arăndează prin licitație publică, Duminecă în 18/31 August a. c., la orele 4 d. a., în localul școlii române, ca pășunat de oi, pe timpul dela 26 Octomvrie (8 Noemvrie n.) 1913 până la 12/25 Martie 1914. Se atrage atențiunea dropietarilor de oi.

1212

**Cetiți și vă mirați!
De necrezut!**

600 bucăți numai Kor. 3'80

Un cias aurit minunat precision Anker, ce merge 36 ore regulat, dimpreună cu un lanț, pe lângă 3 ani garanție, 1 cravată modernă de mătăsă, 3 buc. batiste fine, 1 inel pentru domni cu imitație de peatră scumpă, 1 spiț pentru țigărete cu peatră scumpă, 1 broșe de dame (noutate), 1 oglindă de buzunar frumoasă, 1 portmoneu de piele, 1 briceag elegant, 1 păreche de bumbi de mamejete, 3 bumbi pentru cămăși la piept, aur double cu patent, 1 album cu 36 ilustrate foarte frumoase, 5 obiecte de ris și petreceri pentru tineri și bătrâni, 1 carte pentru compus scrisori, 20 obiecte de corespondență și încă 500 diferite obiecte folositoare, cari sunt neapărat de lipsă în casă. Toate la olată cu cias cu tot, care singur e vrednic prețul acela, costă numai Kor. 3'80. — Trimiterea se face cu rambursă prin

Wiener-Warenhaus

F. Windisch, Krakau, Nr. 2/12.

NB. Ce nu convine, se retrimit banii.

Sz. 768/913

1210

Árverési hirdetmény.

Szebenvármegye Dolmány község tulajdonát képező „Zeppen” nevű erdőrészen levő 115 öl bükk és gertyán és 275 öl tölgy tűzifa folyó év szeptember hó 8-án d. e. 10 órakor Dolmány község házában zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen fog eladatni.

Kikialtási ár 5720 Korona.

Bánatpénz 570 Korona.

Utőajánlatok figyelembe nem vettek.

Írásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó.

Az általános árverési és szerződési feltételek Dolmány község előjárásánál, illetve a nagyszebenvidéki m. kir. járási erdőgondn. ksnálnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A tűzifa erdőbeni megtekintési engedélyt a községi előjárásánál kapható.

Az előjáróság.

Cine folosește zilnic și consecvent Odol, întrebuințează după a noastră cunoștință de azi, cel mai bun mijloc pentru dinți și gură.

Prețul: sticlă mare K2—
" mică „1'20**Congresul învățătorilor l-au oprit**

mai marii țării

dar glasul „Observărilor critice”

de IOAN S. PAVELEA, învățător

nu-l pot opri!

Cetitorii acestui ziar și mai ales domni învățători, pentru a căror Congres din Cluj s'au scris „Observările Critice”, dacă voesc să aibă această broșură să se adreseze editorului

Alexandru Anca

Gherla-Szamosujvár

1211

Prețul broșurei 50 bani, cari să pot trimite și în timbre plus 10 bani porto.

Desfacere totală!

Subscisul aduc la cunoștința domnilor comercianți de pe sate, că-mi desfac cu prețuri reduse

prăvălia mea de mărfuri de ferărie

din care motiv rog pe susnumiți domni a grăbi cu comanda lor. Prăvălia aceasta aș preda-o chiar așa cum se află de prezent. — Viitor sigur și poziție bună în centrul pieții din Săliște.

Ioan St. Steflea

în Săliște (Szelistye, Szeben megye)

1209

Nr. 906/1913

1202

Licitațiune.

Se publică din partea subscrisei primării comunale, că la **14 Septembrie 1913 st. n.**, la 8 ore dimineata, se dă în arândă prin licitațiune publică **casa de moară** a comunei **Sztrugăr** pe un interval de 3 ani, începând cu 1 Ianuarie 1914. Prețul strigării e 1203 Cor.

Vadiu 10%.

Numai acele oferte închise se vor lua în considerare în cari se cuprinde declarația oferentului, că cunoaște condițiunile de licitare.

Condițiunile mai deaproape se pot vedea în decursul oarelor oficioase în cancelaria notarială din loc.

Sztrugăr (u. p. Felsőpian), la 21 August 1913.

Primăria comunală.

A. Petrașcu
notarG. Vlad
primar s.**Copii în cost**

că primesc la o învățătoare maghiară în Sibiiu. Aci copiii pot primi și instrucție privată. Informații se dau la Administrația „Foaia Poporului”.

Un tinăr

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, află loc ca practicant la firma

1162

Ioan Comșa & fiu
în Seliște (Szelistye).**Casă de vânzare**

se află în Sibiiu, strada Gușteriței (Elisabethgasse) Nr. 48. A se întreba acolo.

1178

O moașe diplomată

cu praxă de mai mulți ani, căsătorită, **caută un post** potrivit într-o comună mai mare. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivei.

1180

Casele

din Sibiiu, strada Turnului (Saggasse) Nr. 50 și strada Wagner (Wagner gasse) Nr. 1 dimpreună cu grădina, precum și Hotelul Mihaiu din strada Turnului Nr. 11 sunt de **vânzare** din mână liberă. Amănunte la **Ioan Mihaiu**, proprietarul caselor, Sibiiu strada Wagner Nr. 1. 1042 1—

Se caută un morar

care să poată conduce și motorul cu oleiu brut și moara cu sate. A să adresa la **D. Munthiu**, notar în Răciu, Szebenrécae), p. u. Szászorbo 1167

În cost și cvartir

la o doamnă singură se primesc eleve dela școala comercială, eventual cari sunt în vrun contoar sau băieți de școală mai mari din familie mai bună. A se adresa: **Sibiiu, strada Rațelor** (Entengasse) Nr. 9, Etagiul I 1203

Fetițe de școală

sau **băieți** se primesc în cost și cvartir, pe lângă un preț ieftin într-o familie solidă. Clavir încă stă la dispoziție. Invățător în casă. A se adresa: **Sibiiu, Rosenanger Nr. 19.** 1204

Un culegător de litere

care știe lucră la mașina de cules Typograph, sau eventual unul care să învețe, află aplicare momentană la **Tipografia Poporului** în Sibiiu.

Prima neguțătorie mare de vinuri**Ludwig Fronius****SIBIIU, Pivnița „Mönchhof“****SPECIALITĂȚI:**

Tuică veritabilă, herbere
proprie și Romuri lamaica
— direct importate. —

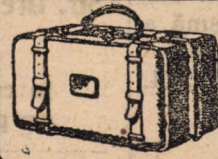
Fabrică de liche-
ruri și ferbătorie
de rachiuuri o o o
Mare neguțătorie
de rachiuuri de o
Drojdii, Trevere și
Prune o o o o

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT. G. & FEIRI. W.

(ordinioară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — **SIBIIU** — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru căro-
țat, călărit, vânat,
sport și volaj, po-
clăzi și proceva-
turi, portinonee și
bretele solide și

alte articole de ga-
lanterie cu prețurile
cele mai moderate. Cu-
rele de mașini, cu-
rele de cusut și le-
gat, Sky (vârzobi)
permanent în deposit.

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

— Comande prin poștă se eectuesc prompt și conștientios —

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și cofere de călătorie. 62

Tot felul de recvisite de scris

se află și se pot comanda dela

Librăria „Foaia Poporului”

și anume:

Diferite libele, cerneală, con-
deie (tocuri), penițe, calimare,
ceruse, gumi, liniale etc. etc.

■ ■ ■

Mare alegere în ilustrate frumoase

Porturi naționale, vederi din Sibiiu
Ilustrate artistice colorate etc. etc.

Tot felul de recvisite de școală

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cum-părări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că de-spre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca acea-să te coste ceva mai mult.

Atențiune!

50,000 părechi de ghețe.

4 părechi de ghețe numai cor. 9.—

Pentru încetarea de plată a mai mul-tor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghețe adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghețe cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capșă, cu talpa bătută tare cu cuie, fa-sonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 9.— Expedare cu rambursă.

S. URBACH, export de ghețe

Krakau, Austria Nr. 1013.

Schimbul e admis sau banii retour.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquette și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi per-mit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi ab-solvenți. — În cazuri de ur-gență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție cro-itura cea mai nouă.

723

Banca generală de asigurare mutuală „Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)

recomandă încheierea de

707

asigurări pe viață în cele mai culate condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%.	Asigurări mixte cu solvirea ne-condiționat de două ori a capit.
--	--	---

Asigurări de foc

deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață	K	5.458.689-43
Pagube de incendiu		5.456.645-67
În total a fost la Transsyl- (asig. pe viață		11.740.710-—
vania la 31 Dec. 1912 (asig. de foc		133.667.241-—
Capital de fondare și rezerve		2.803.400-—

Informațiuni și prospecte se dau în orice moment gratuit

la Direcțiune și la toate agenturile. Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori), cari au legături bune la oraș și în provincie, să primesc în serviciu totdeauna în cele mai favorabile condiții.

Escelente vinuri de masă

pe lângă prețuri moderate se află la

= WILH. JIKELI =

SIBIU, strada Urezeului Nr. 7

973

La „Croitoria universală“

I. PETRAȘCU

SIBIU

Strada Cisnădiei Nr. 30

TELEFON Nr. 172

TELEFON Nr. 172

PREMIAT:

Expoziția internațională de modă — Paris 1911 — Grand Prix și medalia de aur
Expoziția universală din Roma 1911 — Grand Premio și medalia de aur

Aduc la cunoștință on. public, că în atelierul meu de primul rang, primesc și execut tot felul de haine, atât ci-vile cât și militare, pre-cum reverenți pentru preoți. — Pe mușterii din provincie, cari voesc a-și comanda haine, când sosesc la Sibiu, îi rog să mă cerceteze in-dată dimineața, ca apoi încă în decursul zilei să poată și proba hai-nele în caz de lipsă.

Pentru sezonul de pri-măvară și vară tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe en-gleze și indigene. Cro-ială cu gust și după ul-tima modă, garantând pentru orice lucru. — Brauri preotești negre, vinete și roșu se pot comanda și cu poșta.

Serviciu solid și grab-nic. — Prețuri mode-rate. — Sprijiniți in-dustria română!

728

ANDREAS PAKSA

turnătorie de metal și artă

SIBIU

Str. Margarethen 18

Liferare promptă și lucru solid! — Prețuri ieftine!

se recomandă pentru executarea a tot felul de greutate (măsură), pompe pentru bere, pipe pentru buți de vin, mașini pentru stropirea villor, clopotele pentru vite, pisăluguri din aramă, părți întregitoare la orice fel de mașini, precum și tot felul de lucrări, ce se țin de aceasta branșă.

Deschidere de grădină.

Prin aceasta aduc respectuos la cunoștința onoratului public, că cu ziua de azi am preluat și am deschis

Grădina Bereriei Habermann

Pe lângă dejun american și cină, ce se dau **gratuit**, atrag atenția și asupra dejunului de zonă, care costă 16 fileri.

În grădină să servește special numai Berea veche transilvaneană (Urbrau). Pentru vinuri bune și renumite, precum și serviciu conștientios încă m'am îngrijit.

Rugând onoratul public a mă sprigin și în noua mea întreprindere și în așteptarea unei numeroase cercetări, semnez

Cu toată stima

Adolf Salmen.

Mobile moderne.

În toate stilurile, cea mai solidă executare pe lângă garanță

recomandă

EMIL PETRUTIU

fabrică de mobile

SIBIU, Str. Sării (Salzgasse) 37

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cum-părare.

Primesc și execut toate lu-crările de lipsă la biserici și în vînt și vechi.

Telefon Nr. 47 cu legătură în intrag comitat.

Telefon Nr. 47 cu legătură în intrag comitat.

CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește
depuneri spre
fructificare cu 5 și 5 1/2 %
 după mărimea sumei și termenul de abdicere.
 Darea de interese o plătește institutul.

1123

Direcțiunea

Carte nouă:

ANECDOTE

cu un adaus: „Insemnări autobiografice”

de
Teodor V. Borza

1150

Variaful și bogatul cuprins al acestei broșuri e următorul:

În loc de prefață
 Din viața preotului Teodor V.
 Borza, autobiografie
 Ris căscat
 O predică frumoasă
 Reamintire din anul 1842
 Sasul și Românul
 Șolerul la Mileniu (1897)
 Popa săsesc și predica
 Sasul și boii
 Un voinic cu alt voinic
 Șolerul la vânat
 Sasul curajos
 Cula merge la peșit
 Cula lărași la peșite
 Un toast, ținut la adunarea des-

părământului Asociației la
 Mediaș, în 28 August 1898
 Un mire cinstit în coteț
 Tiganul cinstit
 Tiganul vânător
 Tiganul husar
 Nădragii Tiganului
 Sasul păcurar
 Tiganul cărturar — Păscălerul
 Ingropăciunea Valvodului
 O predică pe un vârf de salcă
 Un toast
 La Sângiorz, gratulare d-lui pro-
 topop Georgiu Simu
 Un peșitor surd
 O nuntă țigănească

Se poate procura cu prețul de 80 bani, trimiși
 înainte, dela Librăria „Foil Poporului” în Sibiu,
 precum și dela autor în Boarta Mihályfalva) u. p.
 Șelca mare (Nagyselyk)

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălțăminte

668

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie”
 Sibiu, strada Ocnei Nr. 7

pe lângă prețuri ieftine.

Tot felul de ghete, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:

Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:
 Pentru copii, mărimea . . . 20—25 = K 3—4
 „ „ „ . . . 26—28 = „ 4—5
 „ „ „ . . . 29—34 = „ 5—7
 „ „ „ . . . 35—39 = „ 7—9

Principiul meu
 este:
 Câștig puțin,
 vânzare mare!

Păpuși de jumătate pentru dame Che-
 vreaux și Box sau Kalv . . . 4—14
 Ghete înalte pentru dame Chevreaux
 și Box sau Kalv . . . 8—14
 Ghete de lucru pentru domni, tari, ese-
 cuție în Kalv sau piele de vichs . . . 7—

Ghete în Chevreaux sau Box:
 Ghete pentru domni cu gumi sau băieri K 9-50
 „ „ „ bumbi sau ideal „ 10—
 „ „ „ Kobrak „ 14—
 „ „ „ Oslaria „ 12—
 „ „ „ formă americană „ 13—
 „ „ „ formă americană „ 13—
 „ cu bumbi și băieri „ 16—
 Ghete pentru domni, piele Antilope în
 toate colorile . . . 20—

Mare alegere în:

cisme pentru copii
 și domni. =
Camasi cu 4, 5, 6, 7,
 8 și 9 cor.

În duminică și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

Balsamul apotecarului A. Thierry

Acht echter Balsam
 aus der Schatzkammer der Apotheke des
 A. Thierry in Pregrada
 bei Rohitsch-Sauerbrunn.

e un mijloc neîntrecut la boale de plămâni și de piept,
 moderează catarul, oprește flegma, ușurează durerile tusei.
 Are efect excelent la aprindere de gât, răgușeală și la boale de
 gât, friguri, încheșuri în stomac și colică. Vindecă boale
 genitale și hemoroide, curăță răunchii și întărește apetitul și
 mistuirea. Servește tare bine contra durerilor de dinți, a dinților gă-
 unoși, contra mirosului de gură și alte boale de dinți și de gură,
 încetează mirosul provenit din gură sau stomac. Mijloc bun contra
 limbricilor. Vindecă tot felul de răni, orban, beșici provenite din fer-
 bințeli, buboale, buburuze, răni provenite din arsură, membre
 degerate, sgrăbunțe, bube ce-au eșit pe piele, dureri de urechi
 etc. Să nu lipsească din nici o familie, încheșuri când bantue epi-
 demii de influență, holeră și alte epidemii. Scrie la: 1072
 A. Thierry, apotecă la Îngerul păzitor în Pregrada bei Rohitsch
 12 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 5*0
 La comande mai mari e prețul mult mai ieftin!

Singura veritabilă

1072

Alifie-Centifolia a lui Thierry

împiedică și oprește înveninarea sângelui. Face de prisos operațiile.

Se folosește: la femei cari lăptează, la pornirea laptelui, împotriva im-
 petrii peptului, la orban, inflamație de picioare sau de os, răni, pi-
 cioare umflate și la mănecarea osului; apoi la răni de sabie, im-
 pușcături, împușcături, tăieturi și sdruncinări, precum și la înălțurarea
 din corp a obiectelor străine, ca: sticla, tanduri, pietriș, alic, spini etc.,
 la tot felul de umflături rani, carbunc, chiar și la cancer (rac); la
 așez pe mâni sau la picioare, beșici, răni la picioare, răni de ar-
 suri, la slăbire provenită din zăcut mult, beșici de sânge, curgeri de
 urechi etc. etc. 2 cutii costă K 3-60, pe lângă trimiterea înainte a ba-
 nilor sau cu rambursă. Se capătă la apotecarul Török Jozsef în Bu-
 dapesta și în cele mai multe apotece din țară. En gros se află la droghe-
 riile: Thalmayer și Seitz, Erezil Hochmeister și Frații Radano-
 vits în Budapesta. Unde nu e deposit să se comande direct dela:

A. THIERRY, Apoteca la Îngerul păzitor în PREGRADA (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

A apărut o carte de valoare:

„Cultivarea viei, Manuarea vinului,
Morburiile și vindecarea lor”

Autorul opului este Danil
 D. Graur, inv. și proprietar
 de vii. Opul are peste 150
 ilustrații și 294 pag. este
 cenzurat și aprobat prin Mi-
 nistrul de agricultură reg,
 ung. sub No. 96780/1912
 VIII—1. Se capătă la autor în

Somlyógyörtelek p. u. Krasznahídvég (Szilágy
 megye), cu prețul de 2 coroane plus 20 fil,
 porto. Librăriile capătă rabat convenit.

1052

Nu-i reclamă — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

Haine pentru domni, dame

băieți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negli-
gés și costume pentru dame

Mare alegere!
 Prețuri fără
 concurență!

Cel mai mare
 depozit
 de blănării!

Strada Cîsnădiei, Palatul comandel de corp.

La comanda de orice firme, despre să amintești.

totdeauna, că ai cettit
inseratul respectiv în

„Foaia Poporului”

ca astfel să fii servit
bine, grăbnie și ieftin

Beutură es-
celentă și cu
gust bun care
produce
sânge. — Re-
comandă de
medici contra
boalei de
anemie, lip-
să de sânge,
nervositate,
reconvales-
cență. Influen-
țează producerea sângelui, in-
tărind mușchi și nervii, dă apetit
fără a avea ceva urmări neplăcute
asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor.
350, una mică Cor. 2—. Se capătă
în toate apotecele. 501

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu.

Cele mai frumoase

Ilustrate

Vederi din Sibiu, Porturi națio-
nale, ilustrate artistice și pentru
orice ocazii, apoi

Hârtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la
cele mai fine și mai moderne, în
diferite calități și culori moderne
se află, cu prețuri ieftine, la
Librăria dela

Foaia Poporului

Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți
convinge.

Două fetițe

cari cercetează școala civilă sau pre-
parandia, se primesc în cvartir și
viptul întreg în Sibiu, Pöpfli-
gasse Nr. 10, U. J.

Inseratele

numai atunci au va-
loare mare, dacă să
răspândesc pretu-
tindenea, în toate
fările, în toate cer-
curile sociale. Pen-
tru acest scop se
oferă indeosebi in-
serarea în „FOAIA
POPORULUI”. ■ ■ ■
Informații să dau
și comande să pri-
mesc la adminis-
trația „FOII PO-
PORULUI”. ■ ■ ■

Moară cu aburi

aranjată complet, cu două părechi de
petri, mașină de aburi jumătate sta-
bilă, sistem Höcker 15,5□ metri loc
pentru încălzit, 7 atm. presiune, pro-
bată și în stare foarte bună, e de
vânzare pe lângă un preț foarte ieș-
tin, Mașina de aburi se poate vinde
eventual și singură. Amănunte se pot
afla la Ioan Schieb, birou tehnic în
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 8.
1130

O trăsură

puțin folosită, dar în stare bună, e
de vânzare pe lângă un preț mode-
rat. Reflecții să se adreseze la
Administrația „Foi Poporului”.
1161

Mulțumită și Rămas bun!

În urma strămutării mele dela Săliște la Sibiu,
mi-a fost imposibil a-mi lua rămas bun în persoană
dela toți prietini și sprijinitori mei din Săliște și im-
prejurime. De aceea mă adresez pe această cale către
toți cu un salut de adio și la revedere în Sibiu, mul-
țumind deasemenea tuturor prea stimaților mei prie-
tini și sprijinitori pentru onoarea și ajutorul ce mi-au
dat, rugându-i totodată a mă onora și cerceta și în
noua mea întreprindere. — Cu disinsă stimă

Johann Sturm, prăvălie de faină în Sibiu, str. Urezaului 17

1200

„Compagnie Generale Transatlantique“

Linia Franceză

Linie regulată directă
de vapoare repezi =

Havre—Newyork și Canada

preste Basel (Elveția) și Paris

1105

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 15

Telefon:
József 14—97

„Berea albă și neagră din“

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
carji cunosc,
atât la oraș
cât și la sate

Că berea
noastră e
foarte căuta-
tă se poate
vedea și de
acolo, că cum-
părătorii se
lamulțesc
mereu

Editura:
Foaia Poporului

Editura:
Călimdarul Poporului

TIPOGRAFIA POPORULUI

Strada Măcelarilor 12 □ SIBIU □ Fleischergasse Nr. 12

execută grabnic tot felul de tipărituri

□□□□□ pe lângă prețurile cele mai moderate □□□□□

iar în Librărie se află
o foarte bogată alegere de
Ilustrate □□□□□
pentru toate ocaziunile

.....
Bilete de vizită
în cel mai modern stil

.....
Hârtii de epistole
în diferite prețuri și calități

.....
Bilete de logodnă
Bilete de cununie
dela cele mai simple
până în cele mai fine

Telefon Nr. 188

Capital social Coroane 1,200.000.

Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare

□□□ societate pe acții în Sibiu — Nagyszeben □□□

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezid. direcțiunii: **PARTENIU COSMA**
directorul executiv al „Albinei”
și prezidentul „Solidarității”

BANCA GENERALA DE ASIGURARE

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grădinei. Toate aceste asigurări **BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE** le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaii de încredere ai societății. — Prospece, tarife și informațiuni să dau
..... gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății

Banca generală de asigurare dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare Sibiu — Nagyszeben
Edificiul „ALBINA”.

Cel mai mare succes în fabricațiunea de oroloage s'a ajuns!

un foarte elegant cias pentru cavaleri din aur double
marcă premiata splendid
numai **Cor. 4-90**

Acesta are mehanism Anker ce merge regulat 36 ore, se trage în mod electric și este din aur veritabil de 18 carate. Garanție de 4 ani pentru mers regulat. 1 buc. K. 4.90, 2 buc. K 9.—.

Cu fiecare orologiu se dă și un lanț aurit în cînste. Același orologiu pentru dame în execuție elegantă K 580. Mai departe oferez un orologiu Anker-Remont. din argint Gloria, coperiș dublu și frumos gravat, cu mers precis pentru numai K 9.—.

Risica e eschis. Schimbarea e permisă, eventual se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambură.

Ignatz Cypres, Krakau, Szewska 13/128.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis.

500. Coroane plătesc celui care ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori li va mirosi gura după ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 1911, Sommergasse 1. În Sibiu: la farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. În Blășița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseșc: farmacia Lederhölger. Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimit o sticlă cu 5 cor. 80 fil. franco

Vinuri escelente

se află de vânzare pe lângă cele mai ieftine prețuri la prăvălia mare de vinuri

J. Schultz SIBIU,
Berggasse 2
(colțul stradei Șaguna) Telefon Nr. 235

Oameni slabi

fie tineri sau bătrâni

Nu disperați! L'am descoperit! Aparatul meu „H” înlătură imediat slăbiciunea voastră bărbătească (impotență nerastenică). Nici un remediu intern, nici un medicament! Cereți prospectul meu în limba germană, adăugând la scrisoarea d.-v. 40 filerilor mărci

postale. Adresa: „NOVA MECHANICA 115”
Postfach 40 — Budapesta — Hauptpost
Correspondență numai în limba germană sau maghiară. 1157

Apa minerală = naturală =

„HEBE”

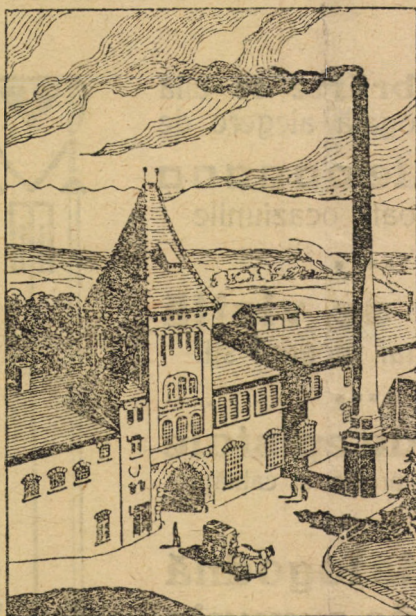
din Sângeorgiul-român

Această apă minerală alcalină muriatică bogată în acid carbonic natural se întrebunțează cu strălucite succese de vindecare: 1. la boale acute și cronice de stomac și intestine; 2. la dispesie nervoasă; 3. la boale cronice de ficat, tiere, splină și rărunchi; 4. la rachitism, osteomalită, osteoporoză; 5. la catarh de vezică și rărunchi; 6. la hsemorrhoid; 7. la boale catarhiale de laringe și plămâni. Ca apă de masă are un gust plăcut și amestecată în egăa cantitate nu colorază vinul. E un bun mijloc profilactic contra epidemiiilor. Această apă minerală are aceeași eficacitate ca apele minerale din Vichy, Fachingen, Gleichenberg, Bilin, din Málnás, Bilszad.

Prețul apei per litru 24 fileri, — sticlele goale se socotesc cu 16 fileri și tot așa se reprimesc. 1145

Depozit general pentru Sibiu și jur la băcănia **N. ONIȚIU,** Sibiu, strada Măcelarilor

Hagerbräu

FRAȚII HAGER

= Bererie în Sibiu =

recomandă escelentele și durabilele
Beri pentru export

Bere albă Lager
și
Bere Bock

Serviciu cu prețuri moderate!!

Hagerbräu